XII.

SPRAWOZDANIE

ZARZĄDU TOWARZYSTWA DOMU ZDROWIA UCZĄCEJ SIĘ MŁODZIEŻY POLSKIEJ

„POMOC BRATNIA“

W ZAKOPANEM

ZA ROK ADMINISTRACYJNY

1911/12

XII. SPRAWOZDANIE

Zarządu
Towarzystwa Domu Zdrowia
uczącej się młodzieży polskiej

„POMOC BRATNIA“

w Zakopanem

za rok administracyjny 1911/12.

Zakopane 1912.
Nakład Tow. Domu Zdrowia uczącej się młodzieży polskiej „Pomoc Bratnia“.
Czcionkami Drukarni Narodowej w Krakowie.

TREŚĆ.

I.

Skład Zarządu Towarzystwa.

Zarząd Towarzystwa.

Prezes: Dr. Józef Żychoń.

Sekretarka: Józefa Kuczewska.

Skarbniczka: Elżbieta Trenklerówna.

Administracya Domu Zdrowia.

Dyrektor Domu Zdrowia: Dr. Józef Żychoń.

Lekarz Domu Zdrowia: Dr. Antoni Kuczewski.

Asystent: Ryszard Wojciechowski *).

Kierowniczka kancelaryi: }
Administratorka: } Józefa Kuczewska.

Urzędnik kancelaryjny: Antoni Bartoszewski.

Rada Nadzorcza.

Dr. Edmund Brzeziński (prezes).

Dr. Bronisława Dłuska.

Tadeusz Korniłowicz.

Honorowy Syndyk Towarzystwa.

Dr. Józef Borowicz, adwokat w Nowym Targu.

---

*) Od 1. VII. do 1. III. asystentem był p. Józef Okrutnik.

II.

Skład Towarzystwa.

a) Członkowie honorowi:

1. Brzozowska Emilia † (mianowana członkiem honorowym przez Walne Zgromadzenie w dniu 24 lutego 1911 r.).
2. Marya z Górskich Kazimierzowa hr. Sobańska (mianowana członkiem honorowym przez Walne Zgromadzenie w dniu 16 sierpnia 1903 r.).
3. Dr. Kazimierz Dłuski (mianowany członkiem honorowym przez Walne Zgromadzenie w dniu 15 sierpnia 1907 r.).
4. Andrzej Toczyłowski (mianowany członkiem honorowym przez Walne Zgromadzenie w dniu 15 sierpnia 1907 r.).
5. Dr. Józef Żychoń (mianowany członkiem honorowym przez Zjazd Delegatów w dniu 15 sierpnia 1909 r.).
6. Dr. Antoni Kuczewski (mianowany członkiem honorowym przez Zjazd Delegatów w dniu 15 sierpnia 1909 r.).
7. Józefa Antonowicz-Kuczewska (mianowana członkiem honorowym przez Zjazd Delegatów w dniu 15 sierpnia 1909 r.).
8. Dr. Bronisława Skłodowska-Dłuska (mianowana członkiem honorowym przez Zjazd Delegatów 15 sierpnia 1911 r.).
9. Michał Ługowski (mianowany członkiem honorowym przez Zjazd Delegatów 15 sierpnia 1911 r.).
10. Aleksander Litwinowicz (mianowany członkiem honorowym przez Zjazd Delegatów 15 sierpnia 1911 r.).

b) Członkowie założyciele:

(złożyli na rzecz Tow. jednorazowo przynajmniej 200 kor.).

1. **Legat im. Stanisława Wyspiańskiego 2653 K. 84 h.**
2. Abakanowiczówna Zofia
3. Arkuszewski Jan
4. Prof. Dr. Baranowski Ignacy
5. Mecenas Stanisław Bełza*
6. Fundacya śp. Jadwigi Bełza*
7. Fundacya śp. Haliny Bełza*
8. Anna de Bierguelle
9. Hr. Wł. Branicki z Suchej
10. Dr. Wład. Bujalski z Wilna*
11. Chojecki Zygmunt

*) Oznacza członków wpisanych w b. r.

12. Prof. Dr. Ciechanowski St.
13. Dr. Chrostowski Bronisław
14. Czarnecka Anna
15. Prof. Marya Skłodowska-Curie *
16. Marya i Marta Dworskie † *
17. Hr. Dzieduszycki Tadeusz *
18. Dziewulska Antonina *
19. Ks. Filipski Rudolf *
20. Dr. Fried Rudolf *
21. Prof. Dr. Gluziński Antoni *
22. Gnatowski Zygmunt †
23. Górski Ludwik
24. Górski Ludwik jun.
25. Grzybowska Eugenia
26. Horodyska Antonina
27. Imbirowiczowa Helena †
28. Iwański August
29. Jarnuszkiewiczowa Marya
30. Jerzmanowski Erazm
31. Janisławski August *
32. Jodko-Narkiewicz Zyg.
33. L. & G. Kaden
34. Tokarzewska - Karaszewicz Laura *
35. Komendziński J. I.
36. Prof. Kostanecki Kazimierz
37. Dr. Mirosław Kernbaum † *
38. Hr. Krasiński Adam †
39. Br. Kronenberg Leopold
40. Dr. Kuczewski Antoni
41. Kurnatowski Lucyan *
42. Laskus Franciszek
43. Leśkiewicz Józef
44. Mecenas Libicki Stanisław
45. Małachowska Leonida
46. Małuja Adela *
47. Mazaraki Henryk
48. Mergentaler Janina i Bronisława
49. Natansonowa Antonina
50. Neprosowa Klementyna Augustowa
51. Orsetti z Jełowieckich Marya
52. Orsetti Jan *
53. Ostrowski Józef
54. Paderewska Helena
55. Paderewski Ignacy
56. Popiel Wacł. z Hołoniowa
57. Hr. Potocki Jakób
58. Hr. Potocka Teresa
59. Płoczczanki i Płoczczanie
60. Płużańska Joanna *
61. Hr. Przeździecki Konstanty
62. Rostkowski Stanisław
63. Rothert Aniela
64. Rothertowie Olga i Wład.
65. Ks. Sanguszko Roman
66. Sienkiewicz Henryk
67. Poseł Śliwiński Hipolit *
68. Hr. Sobańska Kazimierzowa
69. Hr. Sobański Kazimierz †
70. Hr. Sobański Antoni
71. Hr. Sobański Feliks
72. Hr. Sobański Michał
73. Hr. Sobańska Teresa
74. Hr. Sobańska Ludwika
75. Hr. Sobański Henryk
76. Hr. Sobański Witold
77. Dr. Sokołowski Alfred
78. Sokołowska Teresa
79. Schiele Kazimierz
80. Schiele Anna *
81. Szlenker Józef
82. Hr. Tarnowski Zdzisław
83. Taube Gustaw
84. Toczyłowski Andrzej
85. Tow. nauczycieli szkół wyż.
86. Tabeau Ferdynand
87. Trylski Zygmunt
88. Wawelbergowa Ludwika
89. Prof. Dr. Wicherkiewicz B.

90. Wielowiejski Jerzy
91. Prof. Windakiewicz Stan.*
92. Doktorostwo Władysławostwo Wiskontt z Kostromy
93. Prof. Dr. Wrzosek Adam
94. Z hr. Zamoyskich księżna Drucka-Lubecka Marya
95. Rejent Zaborowski Józef
96. Hr. Zamoyski Maurycy
97. Hr. Zamoyski Władysław
98. Rada miasta Lwowa

Towarz. akademickie:

99. „Bratnia Pomoc“ stud. Uniwers. Warszawskiego
100. „Spójnia“ stow. stud. Uniwers. Warszawskiego
101. „Zjednoczenie“ słuchaczów politechniki Warszawskiej
102. „Wzajemna Pomoc“ uczniów Wszechnicy Jagiel.
103. „Bratnia pomoc“ słuchacz. Politechniki we Lwowie
104. Tow. uczącej się młodzieży polskich szkół wyższych w Moskwie
105. „Zjednoczenie“ Tow. młodzieży polskiej za granicą
106. Korporacya studentów Polaków w Odessie
107. „Polonia“ stowarz. student. w Kijowie
108. „Praca“ stowarz. student. w Warszawie
109. „Bratnia Pomoc“ słuchaczów Akademii Rolniczej w Dublanach
110. „Bratnia Pomoc“ stud. Polaków w Monachium
111. Biblioteka medyków w Krakowie
112. Biblioteka słuch. medycyny we Lwowie
113. Korporacya Polska słuchaczów i słuchaczek wyższych zakł. naukowych w Kijowie
114. Polska Czytelnia Akademicka w Karlsruhe
115. „Zdrowie“ Tow. ku wspieraniu piersiowo chorej, uczącej się młodzieży żydowsk. szkół wyższych i średnich
116. Koło „Pomocy panien“
117. „Bratnia Pomoc“ słuch. Polaków Politechniki Kijowskiej*

c) **Członkowie wspierający:**

(płacą na rzecz Towarzystwa przynajmniej 20 koron rocznie).

1. Aspis Władysław
2. Augustowski Władysław
3. Augustowski Witold*
4. Bukowiński Władysław*
5. Bassakówna Zofia*
6. Bachrach Feliks
7. Bełza Stanisław Mecenas
8. Berkan Władysław
9. Biechońska Jadwiga
10. Biechoński Wojciech
11. Biedrzycka Helena
12. Biernaccy Doktorostwo
13. Bogdański Józef
14. Bogdańska Marya
15. Boukszan
16. Brezowa z Ordów Stefania
17. Broniewski Leon
18. Dr. Brzeziński Edmund

19. Brzezińska Helena
20. Dr. Bagieński Piotr
21. Hr. Branicki Wł. z Suchej
22. Buszczyński Konstanty
23. Prof. Dr. Bujwid Odo
24. Dr. Bujalski Władysław
25. Burzyński Piotr
26. Chamcowa Helena
27. Dr. Chełchowski Kazimierz
28. Dr. Chełmoński Adam
29. Chlebowska Ksawera
30. Dr. Cykowski Stanisław
31. Ks. Czetwertyńska Marya
32. Czekanowski Stanisław
33. Docent Dr. Czarnecki
34. Dr. Drobner Bolesław *
35. Derewojed Stanisław
36. Dietz Stanisława
37. Dr. Dłuska Bronisława
38. Dr. Dłuski Kazimierz
39. Esman Walentyna
40. Dr. Flatau Edward
41. Prof. Fiedler Tadeusz
42. Dr. Fiedler Henryk *
43. Franaszek Aniela
44. Fruchtmanowa Bolesława
45. Gnatowski Paweł
46. Glass Alina
47. Glass Jakób
48. Gołkontt Jan
49. Dr. Grek Jan *
50. Asystent Dr. Gröbel Eman.
51. Grohman Henryk
52. Grużewski Floryan *
53. Grużewska Paulina
54. Dr. Handelsmann Bronisław
55. Prof. Dr. Halban
56. Hanicka Marya
57. Hanicki Feliks †
58. Henneberg Halina
59. Prof. Dr. Herman
60. Dr. Hłasko Bernard
61. Dr. Hołówko Antoni
62. Docent Dr. Hornowski
63. Horwattowa Jadwiga
64. Dr. Jurkiewicz Maryan *
65. Jabłońska Marya
66. Jacobson Stefan
67. Dr. Janiszewski Tomasz
68. Janowska Kazimiera
69. Janowski Włodzimierz †
70. Jankowski Czesław
71. Dr. Januszkowski Aleksand.
72. Dr. Jedlička
73. Jakubska Paulina *
74. Prof. Jaworski Leon *
75. Prof. Dr. Jurasz
76. Dr. Kaufman Mieczysław
77. Prof. Kołczykiewicz Maciej
78. Koło Panien w Przemyślu
79. Komendziński Józef
80. Konowa Eugenia *
81. Kon Adolf
82. Kohan Leon
83. Kończa Paweł
84. Dr. Korniłowicz Edward †
85. Kosmowska Irena *
86. Korniłowicz Rafał
87. Korkozowiczowa Leonia
88. Korsakówna Zofia
89. Korsakowa Konstancya
90. Dr. Korzon Tadeusz
91. Dr. Kikinger *
92. Prof. Dr. Kośmiński
93. Kozłowski
94. Kowerski Bron. Mecenas
95. Kotarbińska Lucyna
96. Dr. Kraszewski Wacław
97. Prof. Dr. Kučera
98. Kuczewska-Antonowicz Józ.
99. Dr. Kuczewski Antoni
100. Kulwieć Karol

101. Kuszel Wacławostwo
102. Lewandowska Oktawia
103. Lewandowscy Julianostwo
104. Lewandowscy Władysław.
105. Lewandowscy Henrykostwo
106. Litwinowiczowa Leonia
107. Litwinowicz Aleksander
108. Ludwigowa
109. Ks. Lubomirska Eleonora
110. Dr. Łaba*
111. Dr. Łogucki August
112. Ługowski Michał
113. Łusakowska Janina
114. Dr. Majerczak Wiktor
115. Dr. Maciański Leon
116. Mahota Stef. z Horodyskich
117. Maliński Maks. Mecenas
118. Dr. Marenicz A.
119. Dr. Marenicz Stanisław
120. Mazaraki Zofia
121. Mergel Marya
122. Poseł Merunowicz Teofil
123. Mierzejewska Marya
124. Prof. Dr. Mikułowski-Pomorski
125. Mogilnicka Eliza
126. Dr. Moraczewski Julian
127. Dr. Muttermilch St.
128. Dr. Emil Müller, inspektor szpitali krajowych*
129. Michalska Jadwiga
130. Narkiewiczowa Zofia
131. Niemyska Barbara
132. Niemyski Leon
133. Niewiadomski Jan
134. Nikorowiczowa Antonina
135. Nikorowiczowa Emeryka
136. Nikorowiczówna Wiktorya
137. Nikorowicz Konrad
138. Niklasiński Teofil*
139. Nowak Tadeusz
140. Okołowiczówna Stanisł.
141. Olecka Helena
142. Orsetti Marya
143. Osiecimka Anna
144. Dr. Ostaniewicz Edward
145. Docent Dr. Ostrowski
146. Opolski Stanisław*
147. Orłowski Stanisław*
148. Oziembłowska Marya
149. Palmi Jan
150. Pączkiewicz Kazimierz
151. Prof. Dr. Pareński Stan.
152. Pawłowska Janina
153. Biskup przemyski Józef Sebastyan Pelczar
154. Pfejferowa Julia
155. Piwowar
156. Dr. Pogonowska Marya
157. Pogorzelska Jadwiga
158. Połoniecki Bernard
159. Prof. Dr. Popielski
160. Poznańska Żanetta
161. Popławska Wanda
162. Prokschowa Karolina
163. Prószyńska Marya
164. Przewalski Szymon
165. Ks. Puzyna
166. Prof. Dr. Raczyński
167. Prof. Dr. Raciborski
168. Regelmanowa Helena
169. Rebczyński Józef*
170. Dr. Rychliński Karol*
171. Reicher Stanisław
172. Rogowska
173. Rogoziński Józef
174. Rosenblumówna Zofia
175. Prof. Dr. Rostafiński Józef
176. Radca Dworu Prof. Dr Rydygier Ludwik
177. Dr. Rymsza Adam
178. Rumiński Aleksander

179. Dr. Rutkiewicz Mamert
180. Rutkowska Marya z hr. Tyszkiewiczów.
181. Dr. Silberstein Józef
182. Serafinowiczowa Tekla
183. Hr. Sobańska Marya
184. Słowika J. F. wdowa
185. Ks. Dr. Siemieński Jan
186. Skarzyńska Karolina
187. Skarzyńska Klementyna
188. Słomkowski Władysław
189. Mecenas Sokołowski Józef
190. Sakowiczowie J. *
191. Suryn Stanisław *
192. Schramm Władysław *
193. Sadłowski Władysław *
194. Dr. Sabałowski *
195. Surynowa Irena *
196. Stokowska Jadwiga
197. Stokowska Zofia
198. Stokowski Stefan
199. Stypułkowska Jadwiga
200. Syrwidowa Marya
201. Hr. Szembek
202. Szlenker Karol
203. Szpotański Stanisław
204. Mecenas Sumorok Restytut
205. Świeprawski Władysław
206. Toczyłowska Wanda
207. Dyrektor Tomicki Józef
208. Trenklerowa Matylda
209. Trenklerówna Elżbieta
210. Trenkler Teodor †
211. Trenklerówna Jadwiga *
212. Prof. Ks. Dr. Trzeciak Stan.
213. Dr. Wieser *
214. Wirszyłło Ignacy *
215. Dr. Wilczyński Henryk
216. Prof. Dr. Witkowski A.
217. Notar. Dr. Witosławski T.
218. Dr. Wojnicz Aleksander
219. Wolibnerowa Marya
220. Wosiński Paweł
221. Ks. Woroniecka Marya
222. Winnicki Leopold *
223. Wiszniewski Karol
224. Wrzoskówna Ludmiła *
225. Zieliński Stanisław *
226. Dr. Zaborski Karol
227. Prof. Dr. Zalewski *
228. Zawadzka Janina
229. Zejfert Felicya
230. Zubowicz Ksawery
231. Żelechowski Konstanty
232. Dr. Żychoń Józef

Stowarz. akademickie:

233. Akad. Koło Przyrodników Wszechnicy Lwowskiej
234. Bibl. Medyków w Krakowie
235. Biblioteka słuch. medycyny we Lwowie.
236. Biblioteka słuch. praw U. J.
237. Bratnia Pomoc w Dublanach
238. Bratnia Pomoc w Genewie
239. Bratnia Pomoc medyków U. U. J. w Krakowie
240. Bratnia Pomoc słuch. politechniki we Lwowie
241. Bratnia Pomoc w Lipsku
242. Bratnia Pomoc w Monachium
243. Bratnia Pomoc we Wrocławiu
244. Bratnia Pomoc w Paryżu
245. Chór akademicki w Krakowie
246. Czytelnia akad. w Krakowie
247. Czytelnia Polska Akademików Górn. w Przybraniu *

248. Kasa Bratniej Pomocy im. J. Słowackiego w Coethen-Anhalt
249. Kółko przyrodników U. U. J. w Krakowie
250. Kółko Rolników U. U. J. w Krakowie
251. „Ognisko“ polskie tow. Akad. w Wiedniu
252. Ogólna kasa polska stud. w Petersburgu
253. „Ognisko“ tow. akad. w Czerniowcach
254. „Ognisko“ sł. wet. w Warszawie
255. Polska kasa wzajemnej pomocy w Dorpacie
256. „Polonia“ w Dorpacie
257. Pomoc Bratnia, stow. stud. polaków Polit. w Kijowie
258. Towarz. Wzajemnej pom. słuch. wyż. szkoły lasowej we Lwowie
259. „Veletia“ korpor. stud. Polaków w Rydze
260. „Wistula“ tow. stud. Polaków w Mitwejdzie
261. Wzajemna pomoc stud. politechniki we Lwowie
262. „Znicz“ Towarzystwo Młodzieży pol. w Samborze *
263. „Zjednoczenie“ w Dorpacie
264. „Zjednoczenie“ stow. młodzieży polskiej kształcącej się w wyższ. zakładach naukowych w Krakowie
265. „Zjednoczenie“ sł. polit. w Warszawie
266. „Unitas“, Towarzystwo studentów polskich w Lipsku

Zakłady naukowe:

267. Będzińskie Tow. Pomocy dla niezamożnych uczniów 7-klas. Szkoły Handlowej *
268. Dyrekcya gimn. w Bochni
269. Dyrekcya gimn. w Brzeżanach
270. Dyrekcya VII. gimn. we Lwowie
271. Dyrekcya gimn. w Mielcu
272. Czytelnia Tow. Szkoły Lud. im. Chałubińskiego w Sanatoryum Dra Dłuskiego
273. Jasielskie Koło T-wa Nauczycieli Szkół Wyższych
274. Grono profesorów gimn. w Bochni
275. Grono naucz. c. k. gimn. Franciszka Józefa we Lwowie
276. Grono naucz. gim. w Gorlicach
277. Grono naucz. c. k. szkoły realnej w Jarosławiu
278. Grono nauczycieli V. gimn. w Krakowie
279. Grono naucz. polskiego gimn. w Kołomyi
280. Grono naucz. gimn. w Sanoku
281. Grono naucz. gimn. w Sokalu.
282. Grono nauczycielskie wyższej c. k. realnej szkoły w Tarnowie
283. Grono nauczycielskie seminaryum nauczycielskiego w Tarnowie
284. Grono nauczycielskie se-

minaryum nauczycielskie-
w Tarnopolu

285. Gimnazyum w Przemyślu
z językiem wykł. polskim

286. Grono nauczycielskie filii
IV. gimn. we Lwowie

287. Stowarzyszenie spożywcze
w Sandomierzu

d) **Członków zwyczajnych**:

(słuchacze wyższych zakładów naukowych) było w r. b. 1137.

Przybyło w r. b. członków: założycieli 23; wspierających: 33; zwyczajnych: 287.

III.

Uchwały Zjazdu Delegatów grup i członków

dnia 15 sierpnia 1911 r. w sali Urzędu gminnego,
dnia 16 sierpnia 1911 r. w sali „Sokoła“ w Zakopanem.

Obecni byli następujący delegaci:

1) Z Grupy Krakowskiej 6 delegatów (12 głosów);
2) Z Grupy Medyckiej Lwowskiej 5 delegatów (5 głosów);
3) Z Grupy Lwowskiej Technickiej 6 delegatów (12 głosów);
4) Delegat pensyonowany Domu Zdrowia (1 głos);
5) Z Grupy Lwowskiej Uniw. 3 delegatów (3 głosy);
6) Z Grupy Zurichskiej 1 delegat (2 głosy).

Kółko Przyrodników U. U. J. w Krakowie reprezentował p. Kazimierz Korniłowicz.

„Wzajemną Pomoc“ wyższej Szkoły Leśnej we Lwowie reprezentował p. Roman Dakowski.

„Życie“ we Lwowie reprezentował p. Antoniewicz.

Z pośród członków-założycieli i wspierających byli obecni: prof. Dr. Odo Bujwid, poseł Hipolit Śliwiński, Inspektor szpitali krajowych Dr. Emil Müller.

Zarząd i administracyę reprezentowali: Dr. J. Żychoń, Dr. A. Kuczewski, J. Kuczewska, E. Trenklerówna. Radę Nadzorczą: Dr. B. Dłuska, T. Korniłowicz.

Po dłuższej dyskusyi nad sprawozdaniem i sprawozdaniu Rady Nadzorczej — na wniosek Rady Nadzorczej uchwalono absolutoryum Zarządowi i podziękowanie Doktorstwu A. Kuczewskim. Dalej uchwalono następujący preliminarz budżetowy:

Winien Dochód		Rozchód	Ma
1. Rk. opłat pensyonarzy	K 44.000	1. Rk. utrzymania Domu Zdrowia	K 50.000
2. Wpisowe	„ 50	2. Adm. Tow. i przedstawicielstwo	„ 2.000
3. Wkładki czł. zwycz. .	„ 2.000	3. Rk. odsetków	„ 1.200
4. „ „ wspieraj.	„ 2.500	4. Rk. inwentarza . . .	„ 3.000
5. „ „ założycieli	„ 1.000	5. Rk. wierzycieli . . .	„ 500
6. Rk. subwencyi . . .	„ 2.500	6. Amortyzacya	„ 5.000
7. Rk. datków jednoraz. .	„ 5.000		
8. Rk. przedsiębiorstw .	„ 4.000		
9. Nieprzewidziane . .	„ 650		
	K 61.700		K 61.700

Na wniosek Delegata pensyonarzy p. Stefana Czarnieckiego mianowano przez aklamacyę członkiem honorowym p. Drową Bronisławę Dłuską.

Imieniem Komisyi statutowej przemawiał p. A. Litwinowicz. Uchwalono rewizyę statutu, postanowiono w myśl § 21 rozesłać 15-go czerwca 1912 r. projekt zmiany. Do Komisyi statutowej wybrano nadal: p. J. Kuczewską, p. A Litwinowicza i p. Stefana Heltmana.

Na wniosek Zarządu mianowano przez aklamacyę członkami honorowymi pp. Aleksandra Litwinowicza i Michała Ługowskiego.

Drugi dzień obrad Zjazdu był wespół z Komitetem budowlanym, do którego weszli: Prof. Dr. Odo Bujwid, poseł H. Śliwiński, Dr. Piasecki, inspektor szpitali krajowych, Dr. E. Müller, redaktor Dr. A. Vogel, profesorowa Pawlewska, Dr. H. Wilczyński, F. Hanicki; obecni i zaproszeni: Dyr. Tomicki, Dr. Bednarski, Hr. Wł. Zamoyski, p. Szymborski, Dyrektor Dr. Dłuski, p. Henryk Grohman, oraz prezesi Grup. Nadto do Komitetu budowlanego weszły następujące, obecne na zebraniu, osoby: prezes Dr. Żychoń, sekretarka J. Kuczewska, skarbniczka E. Trenklerówna, lekarz Domu Zdrowia Dr. A. Kuczewski, Dr. E. Brzeziński, Dr. B. Dłuska i p. T. Korniłowicz.

Po przedstawieniu stanu majątkowego „Pomocy Bratniej“ w cyfrach i zakomunikowaniu przez Zarząd o tych robotach, jakie już podjęto, postanowiono zaciągnąć pożyczkę hipoteczną w Banku krajowym we Lwowie i starać się o zapomogę w Sejmie i w Wiedniu z funduszu antigruźliczego. Dalej postanowiono zwrócić baczną uwagę i podjąć akcyę w kierunku wychowania antigruźliczego młodzieży.

Biorą to na siebie Grupy, a w szkołach męskich lwowskich odpowiednie referaty ma wygłosić Dr. Piasecki, organizacyę szkół żeńskich pod tym względem bierze na siebie profesorowa Pawlewska.

Na wniosek prof. Dra Bujwida zebrani mają pójść na teren posiadłości „Pomocy Bratniej“ i tam zadecydować sprawę kanalizacyi i dalszej budowy.

Przystąpiono do wyborów i jednogłośnie wybrano dotychczasowych członków, t. j. Prezes i Dyrektor, Dr. Józef Żychoń, Sekretarka Józefa Kuczewska, Skarbniczka Elżbieta Trenklerówna, Rada Nadzorcza: Dr. Edmund Brzeziński, Dr. B. Dłuska i p. Tadeusz Korniłowicz.

IV.

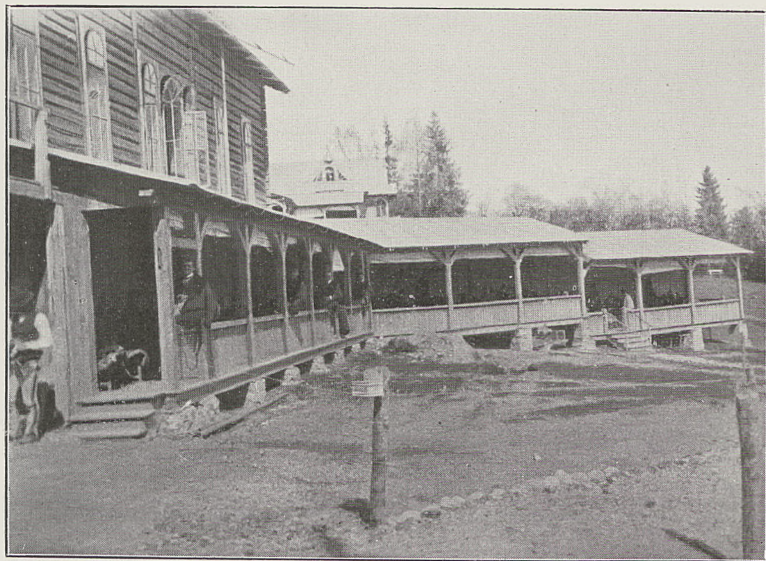
Działalność Zarządu.

a) Sprawy Towarzystwa.

Rok administracyjny 1910/11 należy nazwać rokiem nader pomyślnym w rozwoju Towarzystwa. Młodzież coraz więcej organizuje się i hasło samopomocy wśród siebie szerzy! Powstają nowe grupy — Wiedeń — Praga — i w przeciągu roku niespełna już mają wyniki swojej pracy. Inne dawne grupy zdobywają dużą ilość przyjaciół i coraz wydatniej pracują. Oprócz tego różne poszczególne towarzystwa młodzieży polskiej powiększają grono naszych członków. To z jednej strony. Z drugiej strony władze autonomiczne coraz większą opieką otaczają Dom Zdrowia „Pomoc Bratnią“, spiesząc z pomocą chorej na gruźlicę młodzieży naszej. Sejm uchwala 25.000 kor. zapomogi na pokrycie zobowiązań Towarzystwa, zaciągniętych na budowę. Niech wolno nam będzie na tem miejscu jak najgoręcej podziękować J. E. Marszałkowi Stanisławowi hr. Badeniemu, Radcy Drowi Bernadzikowskiemu, Inspektorowi Dr. E. Müllerowi, posłowi Drowi Jabłońskiemu i posłowi T. Merunowiczowi, który od szeregu lat spieszy nam z pomocą i darzy swoją opieką, jak również posłowi Drowi J. Bednarskiemu i wogóle wszystkim tym, którzy petycyę naszą popierali.

12 lat już przeszło Dom Zdrowia istnieje! Powiedzieć możemy, że już drugie pokolenie leczymy!... Jak wielką radością napawa nas widok ludzi zdrowych, doskonale wyglądających i zajmujących różne społeczne stanowiska, którzy przychodzą zobaczyć „Bratniak“, gdzie zdrowie i siły odzyskali, jaką otuchą i wiarą w pracę naszą napawają nas te liczne jednostki, co — wyrwane śmierci — poszły w życie i jako użyteczni członkowie społeczeństwa pracują i groszem swoim dzielą się z „Pomocą Bratnią“. Najmilsze to dla nas chwile, gdy dawni nasi pensyonarze w odwiedziny do nas przychodzą.

Sympatyą cieszy się nasz biedny „Bratniak“, sercem społeczeństwo otacza swoje chore dzieci... Gdy z jednej strony Jego Ekscelencya biskup Pelczar błogosławieństwo nam swoje z Prze-

BUDYNEK GOSPODARCZY „POMOCY BRATNIEJ“ W ZAKOPANEM
I LEŻALNIA DLA MĘŻCZYZN.

myśla przesyła, — Polacy, zamieszkujący Syberyę i różne rosyjskie miasta wspierają nas, — z drugiej strony Polacy w Paryżu, Abacyi, Meranie — też pamiętają o „Pomocy Bratniej".

Wszystkie stany, wszystkie przekonania — łączą się w pracy i ofiarności na cel piękny, w instytucyi humanitarnej!

Musimy też wspomnieć i o tem, że życie naszych młodych chorych, pozostających nietylko tygodnie, ale i całe miesiące na leczeniu się — jest ciężkie, smutne, nudne. Skazani na przymusową bezczynność, długie godziny werandowania i zupełne oddanie się swoim smutnym myślom — tem z większą radością cieszą się z każdej przysłanej książki, z każdej, choćby najmniejszej rozrywki. Czujemy przeto głęboką wdzięczność dla naszej wielkiej artystki pani Ireny Solskiej, która nietylko urządzała wieczory na dochód „Pomocy Bratniej", przysyłała książki, ale i wespół z panem hr. Tarnowskim urządziła u nas w „Pomocy Bratniej" artystyczny wieczór. — Dla chorych i u chorych! To już prawdziwe zrozumienie duszy chorych i szczera chęć uprzyjemnienia im życia.

Niech więc ich radość i zapomnienie o bólu, chorobie i biedzie — będzie dla Niej podzięką i podzięką gorącą.

Niżej podajemy wykaz dochodu z przedsiębiorstw i czujemy się w obowiązku podziękować wszystkim tym, co spieszyli nam z pomocą, a zwłaszcza paniom: Urszuli Brzozowskiej, Marszałkowej, Drowej J. Chramcowej, Drowej Czaplickiej, Jadwidze Drążewskiej ze Stachowa, Drzewieckiej, Grabowskiej, Drowej Kraszewskiej, Karczewskiej, Komendzińskiej, Kosmowskiej, Sadowskiej, Szczeniowskiej, Hr. Tarnowskiej, Dr. Wilczyńskiej, Drowej Żychoniowej oraz p. T. Brochockiemu za urządzanie rokrocznie amatorskich przedstawień.

Również z całego serca dziękujemy Mecenasowi St. Bełzie za jego ofiarność na cele naszego Tow. i za wygłoszone odczyty.

Poszczególne Rady gminne i niektóre instytucye finansowe uchwalają większe, bądź mniejsze zapomogi. Śmielej w przyszłość spoglądamy, gdy widzimy, że za moralnem poparciem naszej pracy spieszy społeczeństwo z materyalną pomocą.

Pacyentki i pacyenci Sanatoryum Dr. Dłuskiego od szeregu lat wspierają „Pomoc Bratnią" — niech więc przyjmą nasze gorące podziękowania, zwłaszcza pp. Płużańska, Sowińska i p. A. Janisławski. Oboje Doktorostwo Dłuscy nie tylko opiekują się nami, nietylko zawsze spieszą z pomocą i radą, ale zarazem przeżywają z nami wszystkie radośne i ciężkie chwile.

Wykaz przedsiębiorstw.

	K. h.
WP. M. Still w dniu „Białego kwiatka“	5·—
„ Irena Sadowska . . .	8·—
Z „Białego kwiatka“ z dnia 30/VII 90% czystego dochodu (10% dla pomocy nauk. w Zakopanem) .	3369·56
Zmiana obcych monet, zebranych w dniu „Białego kwiatka“	1·65
Zmiana obcych monet, zebranych w dniu „Białego kwiatka“	—·51
WP. Jadwiga Biechońska za akwafortę Włodzimierza Konecznego	10·—
Z balu dnia 21/VIII . . .	635·69
WP. Haniccy za wentę . .	10·—
Do przeniesienia	4040·41

	K. h.
Z przeniesienia	4040·41
WP. X na wentę	2·—
Dochód z „wenty“	762·—
Czysty dochód z odczytu Stanisława Bełzy	208·90
Czysty dochód z balu 1/II w salonach Dra Chramca	515·88
Czysty dochód z I-go przedstawienia, urządzonego staraniem WP. T. Brochockiego	645·15
Czysty dochód z II-go przedstawienia, urządzonego staraniem WP. T. Brochockiego	129·60
Czysty dochód z Wieczoru Artystycznego WP. Ireny Solskiej	453·64
Za sprzedane rzeczy . . .	248·—
Razem	7005·58

Wykaz zapomóg.

Rada Gminna w Zakopanem za 5 lat . . .	Kor.	250·—
Rada miasta Lwowa	„	199·50
Rada miasta Krakowa	„	900·—
Wydział Rady powiatowej w Grybowie . .	„	10·—
Wydział Rady powiatowej w Przemyślanach	„	40·—
Magistrat miasta Tarnowa	„	50·—
Magistrat miasta Przemyśla	„	50·—
Miejska Kasa Oszczędności w Bochni . . .	„	10·—
Z funduszu państwowego antigruźliczego .	„	1000·—
Kasa miejska w Rzeszowie	„	20·—
Wydział powiatowy w Turce	„	20·—
„ „ w Dąbrowie	„	10·—
„ „ w Samborze	„	50·—
Powiatowe Tow. Zaliczkowe w Głogowie .	„	60·—
Sejm krajowy	„	1000·—
Kasa miejska w Gródku Jagiellońskim . .	„	5·—
Kasa Pożyczkowa Przemysłowców Lubelskich	„	202·—
Wydział Rady Powiatowej w Brzeżanach .	„	20·—
Wydział Rady Powiatowej w Brodach . .	„	20·—
Do przeniesienia	Kor.	3916·50

DOM ZDROWIA „POMOC BRATNIA“ NA GUBAŁÓWCE W ZAKOPANEM.
PAWILON DLA KOBIET I WERANDA.

Z przeniesienia	Kor.	3916·50
Wydział Powiatowy w Sanoku	„	40·—
Akcyjny Bank Związkowy dla Stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie	„	100·—
Towarzystwo „Zdrowie“	„	100·—
Wydział Rady Powiatowej w Nowym Targu	„	50·—
Wydział Rady Powiatowej w Drohobyczu .	„	30·—
Razem . . .	Kor.	4236·50

Wykaz datków na budowę Domu Zdrowia.

	K h.
Józef Brzega zwrot za pożyczone wapno	8·—
Za pocztówki. wydane przez pensyonarzy	3·20
WP. Zofia Strzałkowska	40·—
„ Jan Zwijacz; zwrot za pożyczone piasek, wapno i deski	53·—
Fundusz ś. p. Jerzego Zaborowskiego	3797·46
WP. Józef Czerkawski z listy L. 103	12·62
WP. Stefania Krajewska	50·—
Od udziału Dra Alfreda Sokolowskiego	45·—
WP. Dr. Łuczkowski z listy L. 88	50·80
„ Szczuka z listy L. 97	115·24
„ Jan Załuska za pocztówki wydane własnym kosztem przez pensyonarzy	7·50
WP. Kamieńska z listy L. 212	45·36
„ Prof. Dr. Odo Bujwid	200·—
WP. Hr. Komarowa Róża	252·—
„ Litwinowicz	20·—
„ Dr. Gliński	15·—
„ Bereżnicki	14·—
Sanatoryum Dra Dłuskiego zwrot za sączki	3·70
WP. Wesołowski zwrot za $^1/_2$ m^3 piasku	2·80
Pomoc koleżeńska uczn. gimnazyum w Przemyślu na listę L. 223	80·—
WP. Salomon Teitelbaum	8·55
Grupa Kijowska	72·04
WP. Dr. Kaufmann z listy L. 104	50·80
Grupa Lwowska Techniczna	100·—
WP. Ludwigowa z listy L. 141	142·10
„ Dyr. Rembacz Michał	20·—
„ Handkówna Jadwiga	24·43
„ Drowa Januszkowska	104·20
Do przeniesienia	5337·80

	K h.
Z przeniesienia	5337·80
WP. Połubińscy na listę Dra Bujalskiego	7·62
WP. Mienowski na listę Dra Bujalskiego	2·54
WP. W. Muśnicka na listę Dra Bujalskiego	5·08
WP. Witort Aleksander na listę Dra Bujalskiego	2·54
WP. Longin na listę Dra Bujalskiego	7·62
WP. Dr. Bujalski	25·40
„ Handkówna na listę L. 132	316·—
„ Dr. Dzieduszycki	20·—
„ Rudnicki	35·—
„ Bukowiński dochód z odczytu	30·40
WP. Rościszewska z listy L. 28	25·32
„ Hertz z listy L. 53	58·—
Z listy WP. Wilkoszewskiego	25·—
WP. H. Dłuska z listy L. 21	65·70
WP. Rafałowiczowa	63·35
„ L. Kulczycka	5·—
„ Ryszard Wojciechowski	1·—
Z list WP. Maryi Orsetti	12·20
WP. Kuczewska Józefa oddane do dyspozycyi, zebrane przez pensyonarzy 19 marca	60·50
Sejm Krajowy	2500·—
WP. Osiowski Aleksan. z listy	34·20
Z listy L. XV. WP. Oktawii Lewandowskiej	88·48
WP. Derewojed z listy	17·50
Z listy Drowej Kraszewskiej	32·—
Grupa Techniczna	150·—
Odsetki z książki Banku Krajowego Filii Krakowskiej L. 11782	2·91
Grupa Lwowska Medyków	1000·—
Razem . . .	9931·16

b) Sprawy Domu Zdrowia.

W XI sprawozdaniu podaliśmy do wiadomości społeczeństwa fakt przełomowy w istnieniu naszego Domu Zdrowia, mianowicie kupno pięknego terenu na słonecznem zboczu Gubałówki razem z willą, zbudowaną według wzorów Stanisława Witkiewicza.

Willa ta mieści w sobie tylko 33 chorych, pracownię i pokój lekarski. Budowa pawilonu gospodarskiego i pawilonu dla kobiet — stała się kwestyą palącą; do budowy w roku zeszłym przystąpiliśmy, a obecnię już są te pawilony prawie wykończone. Pawilon gospodarski mieści w sobie olbrzymią salę, którą już wyliczyliśmy odrazu na osób 100, kuchnię, kredens, spiżarnię, pralnię, suszarnię, łazienki, mieszkanie dla żeńskiej służby, kancelaryę, składy, piwnice. W jednej z piwnic mieści się kotłownia do centralnego ogrzewania parą o nizkiem ciśnieniu. Ogrzaliśmy centralnie całą willę zakupioną (w której obecnie mieści się pawilon dla mężczyzn), dom gospodarczy cały i pawilon dla kobiet. Wodociąg mamy gminny, który gmina od szpitala klimatycznego przez rzekę i potok do granicy naszego terenu przeprowadziła za 3735 K 20 hal. Od granicy naszej posiadłości przeprowadziliśmy wodę do trzech wyżej wymienionych budynków i rozprowadziliśmy ją po piętrach. Każdy dom jest zaopatrzony w ogniowe hydranty.

Do „Pomocy Bratniej“ przez rzekę i potok nie było mostu, jeszcze do grudnia 1911 r. musieliśmy przechodzić przez kładki, jak również tylko taka komunikacya była dla całej ludności zamieszkującej Gubałówkę, Furmanową i Subsuche. Wnosiliśmy odnośne podania do Rady powiatowej i Wydziału krajowego, jednak dotąd nic nie uzyskaliśmy. Wydział krajowy zdecydował stawiać na rzekach górskich tylko mosty żelazno-betonowe i kosztorys takiego mostu dochodzi do 40.000 kor. Pozostawaliśmy więc wprost odcięci od Zakopanego, a przecież dostawa produktów spożywczych, opału i przejazd ludzi był rzeczą istnienia. Zaczęliśmy więc decydować się na budowę mostu, któryby na razie dał nam możność komunikowania się ze światem, ale który zarazem byłby tylko prowizorycznym, zaczem Wydział krajowy most zbuduje. Kierownik budowlany, p. Leopold Winnicki, dzielnie zajął się tą sprawą, gdyż udało się wespół z góralami przeprowadzić budowę mostu. Przedłożył nam dwa projekta: jeden mostu droższego, kosztorys na 6—8000 K, na murowanych przyczółkach i żelazno-betonowym filarze — drugi na

DOM ZDROWIA „POMOC BRATNIA“ NA GUBAŁÓWCE W ZAKOPANEM.
PAWILON DLA MĘŻCZYZN.

1200—1600 K. Ten drugi oczywiście wybraliśmy i z góry jesteśmy przygotowani, że w czasie wielkich wód trzeba go będzie ochraniać i ewentualnie naprawiać. Wychodzimy z tego założenia, że na wszelkie prowizorya należy wydawać jak najmniej. Koszt budowy tego mostu (K 1672·40) przeprowadziliśmy wespół z góralami, gminą i hr. Zamoyskim, my sami wydaliśmy K 808·50. Obecnie mamy już dojazd przez rzekę i potok, a na zimę już cała droga będzie wykończona.

Mówiąc o ogólnej budowie, jaką prowadzimy, musimy dodać, że na tle pawilonu gospodarczego przybudowana jest duża leżalnia dla mężczyzn. Dom gospodarczy i leżalnię budował architekt p. Eugeniusz Wesołowski. Pawilon dla kobiet i oba mosty budował p. Leopold Winnicki, prowadził również roboty ziemne i drenowanie. Uważamy za swój obowiązek wyrazić Mu w imieniu Zarządu podziękowanie i wyjaśnić, że nie mogliśmy mu nic na rachunek honoraryum wypłacić. Wszelkie należności uiścimy dopiero po przeprowadzeniu pożyczki hipotecznej, z którą z przyczyn od nas niezależnych, bardzośmy się spóźnili. Instalacye wodociągów, centralnego ogrzewania i kanalizacyę prowadzi firma A. K. Litwinowicz i Wyleżyński.

Obecnie przechodzimy do spraw „Domu Zdrowia", do codziennego posiłku, jaki naszym chorym podajemy:

I. Śniadanie:

O godzinie $7^3/_4$—8 rano $^1/_2$—$^2/_3$ litra gorącego mleka.

$8^1/_2$—9 rano $^1/_3$ litra kawy, kakao, herbaty lub mleka, cukier, pieczywo i masło des. w nieograniczonej ilości.

II. Śniadanie:

11—$11^1/_4$ przedpoł. 2 jaja, wędlina (45—50 gramów), kasza owsiana „kwakier", czasami ser — zawsze $^1/_3$ litra do tego herbaty, cukier i chleb w nieograniczonej ilości.

Obiad.

O 1 godz. I. danie: dwa razy na tydzień rosół; trzy razy na tydzień zupa na rosole ze śmietaną, dwa razy na tydzień zupa na rosole bez śmietany — z jarzyną — zawsze w ilości $^1/_3$ litra.

II. danie t. zw. przystawka: dwa razy na tydzień: sztuka mięsa z sosem i ziemniakami; trzy razy — mączne potrawy; pierogi z mięsem, makaron z szynką lub z grzybami, łazanki ze słoniną lub z masłem; dwa razy na tydzień — jarzyna: fasolka, kapusta, kalafiory i t. p. w ilości 140—160 gramów.

III. danie: pieczenie wołowa, cielęca lub siekanina z ja-

rzyną, kaszą lub makaronem; mięso w ilości 300—350 gramów; kasze i makarony w ilości 50—55 gramów; niekiedy drób.

IV. danie: ciastka, budynie, galaretki, zapiekanki z ryżu, kompoty, owoce. 5 razy na tydzień mączne leguminy, 2 razy na tydzień kompot lub owoce.

O godz. 4 podwieczorek — jak pierwsze śniadanie. (Masło des. i pieczywo w nieogr. ilości).

Wieczerza:

O godz. 7 wieczorem I. danie: pieczenie wołowa, cielęca, potrawki, siekaniny z kaszą, jarzyną, czy makaronem, ilość — jak na trzecie danie w obiad, 1 raz na tydzień szynka 150—180 gramów.

II. danie: kompot, albo owoce.

III. danie: herbata, pieczywo i masło deserowe w nieograniczonej ilości.

O godz. $8^3/_4$ - $9^1/_4$ — $^1/_3$ lub $^2/_3$ litra gorącego mleka.

Oczywiście, wszelkie dyety są według przepisu lekarza stosowane.

Przedkładamy również wykaz kosztów utrzymania jednego pensyonarza. Koszta są większe, niż w roku przeszłym, wydaliśmy bowiem wielką ilość obiadów (650) i wieczerzy (600) bezpłatnie naszym kandydatom, oczekującym na kolej przyjęcia i tym chorym, którzy z różnych względów przyjęci nie mogli być do naszego Domu Zdrowia; nadto ogólna drożyzna, jaka z każdym rokiem wzrasta, stałe wprowadzane ulepszenia w utrzymaniu chorych złożyły się na to, zwłaszcza całkowite opranie (2 K. miesięcznie pobieramy tylko), centralne ogrzewanie i łazienki.

1. Żywienie	50.125	K.	11 h.
2. Opał	4.367	„	33 „
3. Światło	670	„	14 „
4. Administracya D. Z.	7.378	„	97 „
5. Leczenie i leki	3.458	„	29 „
6. Czyszczenie i dezynfekcya . .	1.700	„	86 „
7. Kąpiele	136	„	20 „
8. Pranie	784	„	09 „
9. Czynsz	1.210	„	84 „
10. Konserwacya D. Zdrowia . .	155	„	70 „
11. Konserwacya inwent.	264	„	48 „
12. Utrzym. konia	486	„	43 „
Razem . .	70.738	K.	44 h.

WIDOK Z OKIEN DOMU ZDROWIA „POMOCY BRATNIEJ“.

Jeżeli powyższą kwotę rozdzielimy przez 14.393 (ilość dni jaką przebyli pensyonarze), to otrzymamy 4 kor. 91 hal. Jeżeli 4 kor. 91 hal. powtórzymy 30 razy, to wypadnie 147 kor. 30 hal. Miesięcznie więc wynosi:

II dziesięciolecie.

1910/11	1911/12		
124 K 50 h.	147 K 30 h.		

Ponieważ w zasadzie pobieramy 3 K. 34 hal. dziennie od chorego, przeto do jednego chorego dziennie dokładamy 1 K. 57 hal. Gdyby wszyscy pensyonarze za 14.393 dni zapłacili należną sumę 14.393 $\times$ 334 = 48.072 K. 62 hal., to musielibyśmy dopłacić 70.738·44 — 48.072·62 = **22.665 K. 82 hal.** Pomimo wydatnej pomocy Wydziału krajowego (7.178 K. 82 hal.), poszczególnych Dyrekcyj szkół, Grup i prywatnej pomocy — młodzież nasza jest tak biedna, że niejednokrotnie opłacić należnej sumy nie jest w stanie.

Sprawa więc powstawania stypendyów przy naszym Domu Zdrowia jest wprost palącą kwestyą.

Na tem miejscu niech wolno będzie nam podziękować tym wszystkim, co pamiętając o młodzieży naszej, zaopatrywali nas w ubranie i bieliznę.

Chcąc przysporzyć dochodu „Pomocy Bratniej" wydawaliśmy pewną ilość jedzenia i wyrabialiśmy bulion. Zyskaliśmy na tem 3.181 kor. 69 hal.

Złożyły się na to następujące pozycye główniejsze:

WP. Radca Banaś — dopłata do rzeczywistego kosztu utrzymania syna	198 K.	36 h.
„ Dr. A. Kuczewski za utrzymanie matki .	840 „	— „
„ Klejn i Bartoszewska	100 „	— „
„ Prof. Wrzoskowie	42 „	— „
„ Falscy	226 „	40 „
„ Korniłowicz	4 „	— „
„ Trenklerówna	6 „	— „
„ Delegaci za obiad 15/VIII	20 „	— „
„ Dr. Żychoń za obiad 15/VIII	5 „	— „
„ Piotrowski	4 „	— „
„ Gacki	76 „	— „
„ Zbierscy	24 „	40 „
i różne pozycye oraz zwrot za utrzymanie monterów i sprzedany bulion	1.635 „	53 „
Razem .	3181 K.	69 h.

c) Statystyka Domu Zdrowia.

W roku sprawozdawczym 1911—12 leczyło się w naszym Domu Zdrowia 149 chorych.

122 mężczyzn i 27 kobiet.

Z roku zeszłego zostało **31**, przyjęto 118.

Z ogólnej liczby 149 pensyonarzy z wyższych zakładów naukowych w Galicyi było:

Słuchaczów Wszechnicy Krakowskiej	. . . . .	21
„ „ Lwowskiej	. . . . .	25
„ Politechniki Lwowskiej	. . . . .	8
„ Akad. Rolniczej w Dublanach	. . .	1
„ Akad. Sztuk Pięknych w Krakowie	.	3
„ Akademii handlowej w Krakowie	.	3
„ Instytutu muzycznego we Lwowie	.	1
Razem	.	62

Uczniów szkół średnich w Galicyi

Uczniów gimnazyów	. . . .	21
„ szkół realnych	. . . .	2
„ seminaryów nauczycielskich	. . . . .	12
„ szkoły handlowej we Lwowie	. . . .	1
„ seminaryum naucz. prywatnego	. . .	1
Abituryentów gimnazyów	. . . .	2
Absolwentów gimnazyów	. . . .	2
Maturzystów	. . . .	5
Razem	.	46

Z wyższych zakładów naukowych w Zaborze rosyjskim i w Rosyi:

Słuchaczy Konserwatoryum w Warszawie	. . .	2
Uczeń warszawskiej szkoły Sztuk Pięknych	. .	1
Słuchaczów wyższej szkoły technicznej Rotwanda i Wawełberga w Warszawie	. . .	2
„ kursów Miłkowskiego w Warszawie	.	1
„ Wszechnicy petersburskiej	. . . .	1
„ „ kijowskiej	. . . . .	3
„ Politechniki w Kijowie	. . . . .	1
„ Kursów technicznych w Kijowie	. .	1
Razem	.	12

Ze średnich zakładów naukowych w Zaborze rosyjskim i w Rosyi:

Uczniów szkół handlowych polskich	6
„ szkoły Rontalera w Warszawie	2
„ szkoły Podlaskiej w Siedlcach	2
„ pensyj prywatn. w Królestwie	3
Absolwentów gimnazyum polskiego	1
Maturzysta gimnazyum polskiego	1
Uczeń gimnazyum na Pradze	1
Uczniów gimnazyum w Wilnie	2
Uczeń gimnazyum w Petersburgu	1
Razem	19

Ogółem z Zaboru rosyjskiego i Rosyi 41.

Z zakładów naukowych w Zachodniej Europie:

Słuchaczów Akademii eksportowej w Wiedniu	2
„ Uniwersytetu w Zurichu	1
„ Uniwersytetu w Medyolanie	1
„ Uniwersytetu w Wiedniu	1
„ Nowego Uniwersytetu w Brukseli	1
„ Akademii handlowej w Paryżu	1
Uczeń szkoły ceramicznej we Florencyi	1
Uczeń gimnazyum w Gnieźnie	1
Razem	9

Co do miejsc pochodzenia, to urodzonych:

W Zaborze austryackim	103	czyli	69·1%
W Zaborze rosyjskim	45	„	32·2%
W Zaborze pruskim	1	„	0·7%
Razem	149		

Ilość dni przebytych wynosi ogromną ilość, bo aż 14.393.

Zakopane w lipcu 1912.

Józefa Kuczewska, sekretarka.

V.

Sprawozdanie Zarządu Biblioteki.

Biblioteka i Czytelnia pism „Pomocy Bratniej“ spełnia podwójne zadanie: Przedewszystkiem walnie przyczynia się do osiągnięcia celu pobytu każdego pensyonarza w „Pomocy Bratniej“, jakim jest powrót do zdrowia, odwraca bowiem uwagą od choroby, pozwala skracać mile i pożytecznie długie nieraz chwile leczenia i dodatnio wpływa na równowagę umysłu; ponadto jednak staje się jakby dalszym ciągiem przerwanych studyów i uzupełnieniem ogólnego wykształcenia. Wobec dość wszechstronnego zaopatrzenia książnicy może to zadanie biblioteka spełniać wcale dobrze, prawie stale podręczniki tak uczniów szkół średnich jak i wyższych są w rękach czytelników. Ci zaś z kolegów, którym w czasie studyów brakło czasu na wypełnienie luk w swem ogólnem wykształceniu, czynią to korzystając z biblioteki. — Z natury rzeczy jak we wszystkich bibliotekach przeznaczonych dla szerokich kół najlepiej reprezentowany jest dział belletrystyczny — w dziale tym posiadamy wszystkie najlepsze polskie utwory, przeważnie ostatnich lat, nadto nieliczne wydawnictwa rosyjskie, francuskie, niemieckie — w dziale naukowym najlepiej przedstawiają się dzieła z zakresu nauk społecznych, w r. sprawozdawczym zwrócono szczególną uwagę dziełom treści przyrodniczej, filozoficznej, psychologicznej. Ogółem liczyła biblioteka z końcem r. spraw. 1183 dzieł (1413 tomów) w porównaniu z r. ubiegłym o 233 dzieł więcej, dział naukowy liczy 622 dzieła o 62 więcej niż w r. ub. Z dzienników i czasopism mieliśmy wszystkie lepsze polskie wydawnictwa 30 czasopism i 15 dzienników, — przeważna część przychodziła bezpłatnie, mniejszość po zniżonej cenie.

Książki otrzymywaliśmy od wszystkich prawie firm ze znacznym opustem i tak: Księgarnia Orgelbrandta dawała nam 50% opustu, Połonieckiego 50%, Westa 40%, Gebethnera 20%,

„Książka“ 25%, Zwolińskiego 10%, Friedleina 10%, — wydawnictwo „Życia“ otrzymaliśmy bezpłatnie, wiele książek zostało nam ofiarowanych przez WW. PP. Daniłowskiego, Sieroszewskiego, Świętochowskiego, Bukowińskiego, księgarnię Rzepeckiego w Poznaniu, Solską, drostwo Kuczewskich, Orłowską, kol. Jakubikową. Wszystkim wymienionym firmom i osobom składamy na tem miejscu serdeczne podziękowanie. Obrót książek był bardzo wielki, do czytelników należeli pensyonarze i pensyonarki, członkowie Zarządu, Administracyi Tow. i służba. Z dzieł treści belletrystycznej największe powodzenie miały książki Daniłowskiego, Sieroszewskiego, Żeromskiego, Struga, Berenta „Próchno“, Zapolskiej „Kaśka Karyatyda“, z naukowych Tyrola „Antropologia“, Świętochowskiego „Źródła moralności“, Sabourina „Racyonalne leczenie gruźlicy“, Niemojewskiego „Bóg Jezus“, dzieła Kautsky'ego.

Rok ubiegły zaliczyć należy do pomyślniejszych, między innemi przyczynami należy podnieść, że jeden z zarządów biblioteki, w którym pracował kol. Załuska, sprawował swe funkcye przez czas dłuższy, bo 7 miesięcy. — W ciągu r. spraw. sprawiono do biblioteki pieczątkę z napisem „Biblioteka Tow. ucz. się młodzieży polskiej „Pomoc Bratnia“ w Zakopanem“; drugą z napisem „Nie ślinić palców“, wprowadzono zapisywanie wypożyczonych książek na kartkach z napisem czytelnika, sporządzono nowy katalog dzieł.

Pod opieką Zarządu biblioteki pozostawały także gry towarzyskie jak: szachy, warcaby, wyścigi, salta, bilardzik.

W ciągu r. spraw. pełnili funkcye bibliotekarzy następujący koledzy i koleżanki po 3 osoby w każdym zarządzie: kol. Załuska, Peter, Sachs, Kuwik, Rydlińska, Stopa, Łosik, Sykała, Świtlikówna, Sroczyński, Krzemiński, Jakubikowa, Lipniacki, Łysakowski, Kubaka, Kucharski, Sochacki.

Sprawozdanie kasowe w rubryce przychód wykazuje 523 K. 21 h. w poz. z r. ub. o 61 K. 81 h. mniej; jeżeli jednak zważymy, że subwencya Zarządu Głównego w r. b. wynosiła o 197 K. 44 h. mniej, zobaczymy, że finanse zdobyte drogą zapobiegliwości Zarządu biblioteki przedstawiają się wcale korzystnie.

Zestawienie ogólne przychodów i rozchodów Biblioteki od 1 lipca 1911 r. do 30 czerwca 1912 r.

Winien Przychód	K. h.	Rozchód Ma	K. h.
Saldo z r. 1910/11 . . .	10·23	Książki	172·39
Subwencya Zarz. Główn. .	130·—	Prenumerata pism . . .	135·18
Dochody z przedsiębiorstw	255·34	Oprawa książek	85·90
Datki dobrowolne koleżanek i kolegów	29·49	Wydatki na administracyę	7·20
Z list	64·10	Przedsiębiorstwa	12·51
W. P. Czernicki	5·01		
W. P. Drążewska . . .	3·—		
WP. Kuczewska	10·—		
WP. Lusakowski	—·40		
Wartość towarów znajdujących się bibliotece: atramenty, kartki, stalki i t. d.	15·64	Razem . . .	413·18
		Saldo . . .	110·03
Razem . .	523·21	Razem . . .	523·21

VI.

Sprawozdanie Grup.

Od lat kilku rozwój „Pomocy Bratniej“ idzie w przyspieszonem tempie; rok ubiegły stał się przełomowym z chwilą nabycia pięknej realności na Ciągłówce. Dnia 19 maja 1911 r. Dom Zdrowia przeniesiono z dotychczasowej siedziby przy ulicy Sienkiewicza, gdzie już od lat kilku było za ciasno, gdzie rozwój sanatoryum hamowany był brakiem miejsca i odpowiednich warunków. W ciągu roku bieżącego wybudowano w nabytej posiadłości i odpowiednio urządzono nowe pawilony. Miejsca jest teraz więcej, ale jeszcze nie tyle, aby wszystkie zapotrzebowania zaspokoić. Dalsza budowa jest już jednak tylko kwestyą czasu i poparcia ze strony społeczeństwa, które zna „Pomoc Bratnią“ i darzy ją swem zaufaniem, choć materyalnie niedostatecznie wspiera, udziela jednak jej swego poparcia.

Inne natomiast groźne niebezpieczeństwo staje przed naszą instytucyą. Oto brak funduszów, mogących służyć w formie stypendyów i pożyczek tym pensyonaryuszom, którzy nie są w stanie za utrzymanie i leczenie w Domu Zdrowia opłacać 3 K 34 hal. dziennie, t. j. jakieś 100 K miesięcznie. Kwota 100 K nie jest wielką — dla wielu jednak z pośród potrzebujących kuracyi w Domu Zdrowia jest ona za wysoką. Zarząd zaś Towarzystwa dopłacając stale do opłaty każdego chorego od 20—50 K miesięcznie, nie jest w stanie, nie chcąc wpaść w deficyty jeszcze większe, uwalniać od całkowitej opłaty, od owych 100 K. Tak więc każdy kandydat, chcący się do Domu Zdrowia dostać, musi mieć 100 K. Skąd ma je dostać, o ile jest niezamożnym? Wprawdzie Wydział krajowy znacznemi sumami przychodzi chorym z pomocą, wprawdzie Grupy Towarzystwa, rozsiane po miastach uniwersyteckich, starają się dopomagać biedniejszym kolegom — lecz wszystko to jeszcze za mało. Pewna ilość kandydatów, których stan zdrowia wymaga natychmiastowej kuracyi, musi odchodzić z niczem, lub czekać po parę miesięcy, zanim znajdą się potrzebne na ich utrzymanie fun-

dusze. W miarę rozwoju Domu Zdrowia, w miarę zwiększania się ilości miejsc — stan ten stawać się będzie coraz groźniejszym, coraz liczniejsze będą wypadki nie przyjmowania do sanatoryum chorych, nie mogących z własnych funduszów uiścić opłaty. To też czas najwyższy zwrócić uwagę społeczeństwa, a w pierwszym rzędzie uczącej się młodzieży, na doniosłość tej strony działalności Towarzystwa, która koncentruje się w Grupach, a której znaczenie polega na tworzeniu funduszów stypendyjnych, mogących służyć niezamożnym jako bezterminowe pożyczki. Cóż z tego, że w najpiękniejszej miejscowości Zakopanego będą stać liczne pawilony sanatoryjne, urządzone według ostatnich wymagań hygieny i nauki, gdy najniezamożniejsi, najbardziej potrzebujący kuracyi i odpoczynku nadal dusić się będą w ciasnych poddaszach i suterenach, truć się kilkunastu halerzowemi obiadami restauracyj miejskich, wdychać kurz w chore płuca i rozpraszać w koło siebie tysiące chorobliwych zarazków? Dać im możność korzystania z Domu Zdrowia — oto najpilniejsze hasło dla wszystkich interesujących się sprawą walki z gruźlicą, a w pierwszym rzędzie dla przyjaciół Pomocy Bratniej.

Grupy Towarzystwa prócz wymienionego zadania mają jeszcze i inne. Oto pewien procent chorych zgłaszających się, z powodu różnych komplikacyj lub właściwości organizmu, nie nadaje się do leczenia w Zakopanem; są też tacy, którzy po kuracyi w Domu Zdrowia, winni pojechać nad morze, i inni, którym polecony jest kilkomiesięczny pobyt na wsi w czystem, zdrowem powietrzu. Zarząd Główny opiekować się nimi nie może, będąc całkowicie pochłoniętym prowadzeniem Domu Zdrowia. Obowiązek ten spada na zorganizowanych w Grupach kolegów. By temu zadaniu podołać, muszą mieć Grupy jednak zasobniejsze kasy. Że zaś zadanie to jest bardzo ważnem, wiadomo najlepiej tym wszystkim, którzy stykają się z chorymi po ich wyjściu z sanatoryum. A jak jest naglącem, świadczy choćby ten jeden fakt, że grupa krakowska — jak wskazuje sprawozdanie — musiała w bieżącym roku administracyjnym ponieść wydatek 405 K na leczenie kolegów poza Domem Zdrowia, pomimo iż do kasy Zarządu Głównego winna jest kolosalną sumę, przeszło 3.000 K wynoszącą.

Rozwój Towarzystwa doszedł do punktu, w którym Grupy muszą się stać ogniwem, łączącym Dom Zdrowia ze społeczeństwem, muszą nietylko informować ogół o zadaniach i celach Pomocy Bratniej Zakopiańskiej, muszą nietylko zdobywać środki

na utrzymanie Domu Zdrowia, ale powinny zorganizować się tak, żeby powstawać zaczęły stypendya dla najbiedniejszych kolegów, którzy bez tej pomocy zginą w suterenach i na poddaszach.

Zrozumienie, jak strasznym wrogiem jest gruźlica, doda młodzieży sił i energii do pracy w powyższym kierunku.

Stefan Heltman.

Grupa Krakowska.

Bieżącego roku sprawozdawczego nie może Grupa Krakowska zaliczyć do zbyt pomyślnych. Wprawdzie finanse Grupy coraz bardziej znajdują oparcie w zdrowych zasadach samopomocy (patrz wykaz subwencyj), wprawdzie rachunek opłat wniesionych do kasy Zarządu Głównego za polecanych chorych nie zmniejszył się, jednak wobec wzrastających potrzeb jest to mało, by módz mówić o rozwoju Grupy. Suma 3345 K 39 hal. należna Zarządowi Głównemu za poleconych pensyonarzy, wskazuje wyraźnie, że Grupa Krakowska nie może nadążyć za wzrostem zapotrzebowań. Kierując się zasadą, że wobec chorych muszą zejść na drugi plan względy wyrachowania „kupieckiego“ — Zarząd Grupy starał się dopomódz jak największej ilości koleżanek i kolegów, pomimo pustek w kasie; kierowaliśmy się przytem nadzieją, że pewne źródła dochodu, zasilające naszą kasę w końcu roku administracyjnego, nie zawiodą; okazało się inaczej.

Urządzony dnia 28 marca koncert p. Carlot przyniósł deficyt, który jednakże pokrył p. T. Trzciński, dyrektor koncertów krakowskich, zasilając nadto z własnej kieszeni kasę naszą kwotą 85 K. Za to wielkie zrozumienie potrzeb naszego Towarzystwa składamy Mu najserdeczniejsze podziękowanie.

Również inne poważne źródło dochodu zawiodło, a mianowicie dzień gruźliczy, urządzony w roku zeszłym łącznie z Towarzystwem walki z gruźlicą (wykazana w sprawozdaniu kasowem kwota 489 K odnosi się do zeszłorocznego dnia gruźliczego), w roku bieżącym odbył się bez naszego udziału, ponieważ Tow. walki z gruźlicą nie zechciało, abyśmy wspólnie dzień ten urządzili. Te same niesłuszne zarzuty — które tylekroć padały na „Pomoc Bratnią“ i tylekroć zostały obalone jako z gruntu nieprawdziwe i podyktowane złą wolą lub nieznajomością rzeczy —

odegrały na nieszczęście rolę w stanowisku Tow. walki z gruźlicą względem Grupy Krakowskiej. Odpowiedź odmowna przyszła zbyt późno, byśmy na własną rękę mogli zwrócić się do społeczeństwa o pomoc dla młodzieży. Musimy czekać odpowiedniej chwili, a tymczasem dług nasz rośnie i zgłaszający się chorzy odchodzą z niczem, by w ciągu kilku miesięcy podupaść na zdrowiu na tyle, że wyleczenie ich będzie trudniejsze, a nieraz wprost już niemożliwe.

Musimy też zwrócić uwagę na fakt, że wśród towarzystw młodzieży, przychodzących nam z pomocą w formie subwencyi, niema tak ważnej instytucyi, jak Wzajemna Pomoc U. U. Jag. Odnośne starania nasze zostały uwieńczone pomyślnym skutkiem już przed dwoma prawie laty, jednakże pewne względy uboczne nie pozwoliły na zrealizowanie ich w formie, któraby mogła znaleźć swój wyraz w sprawozdaniu; obecnie ostateczne uregulowanie tej sprawy wkroczyło na tory, które pozwalają nam tuszyć, że już na Zjeździe delegatów będziemy mogli dopełnić niniejsze sprawozdanie informacyą, że młodzież zyskała nowe poważne źródło pomocy w razie zapadnięcia na zdrowiu.

Nie możemy pominąć faktu, że liczba członków Grupy spadła do 119. Jest to dowód, jak mało zdrowi myślą o chorych i jak małe jest zrozumienie wśród młodzieży dla zdrowych zasad samopomocy koleżeńskiej. W bieżącym roku uzyskaliśmy nowych członków wspierających: 1) p. J. Sakowiczowie, 2) p. Surynowa, 3) p. Stefan Suryn. Z dawnych członków złożyli opłaty: 1) p. Witkowski (część), 2) p. Mierzejewska Marya, 3) p. Niemyska Barbara, 4) p. Niemyski Leon, 5) p. Flatau Edward, 6) Jacobson Stefan, 7) p. Czekanowski Stanisław, 8) Bratnia Pomoc medyków, 9) Bibljoteka medyków, 10) Kółko przyrodników, 11) Kółko rolników i 12) „Zjednoczenie“, Stow. młodz. polskiej kształcącej się w wyższych zakładach naukowych w Krakowie.

Większe datki na rzecz Grupy złożyli: hr. Józef Tyszkiewicz 152 K 55 hal.; p. Teofil Trzciński 85 K; p. Czarnocki Stefan z Lecieszyna 63 K 65 hal.; p. S. Stępowski 63 K 47 hal.; zebrane przez p. Wandę Kraśnicką 25 K 47 hal.; p. Czarnocki Michał 31 K; bezimiennie 25 K 42 hal.; p. Czarnocki Stefan 22 K 60 hal.; Dr. Lampe 20 K; Dr. Tabor nieprzyjęte honorarium od redakcyi „Chochoła“ 20 K; p. Czarnocka Marya 12 K 71 hal.; J. T. i L. F. 11 K 94 hal.; Dr. Fiedler 10 K; Biblioteka Medyków zamiast wieńców na trumny kol. Justowieckiego, Kucia,

Godziszewskiego i Wład. Müllera 60 K; nadto w celu uczczenia pamięci zmarłego na gruźlicę Dra Józefa Kucia złożyli: p. Kuć-Staniszewska 100 K; p. J. Geppert 50 K; żebrane przez wydziałowych Biblioteki Medyków 80 K; Bratnia Pomoc Medyków 25 K. Razem 255 K.

P. Władysław Paschalski, właściciel fabryki tutek do papierosów w Krakowie zamiast datku pieniężnego ofiarował 3000 sztuk tutek. W ciągu roku pomagaliśmy 15 koleżankom i kolegom, w tej liczbie 5 pozostałym z roku ubiegłego. Prócz tego dopomagaliśmy kilkunastu osobom poza Domem Zdrowia i poręczyliśmy za kilka osób opłacających sami pełne 100 K. Największa zapomoga wynosiła 103 K 54 hal. miesięcznie, najmniejsza 30 K. Najdłużej pomagaliśmy 9 miesięcy, najkrócej 1 miesiąc, przeciętnie 6 miesięcy.

Do Zarządu Grupy weszli: Heltman Stefan, przewodniczący, Kucharski Teofil, zast. przewodniczącego, Gacki Zdzisław, sekretarz, Merl Ryszard, skarbnik. Prócz tego wybrano wydział, składający się z 7 osób: Surynówna Zofia, Kreutlerówna Zofia, Łaski Jan, Przybylski Zygmunt, Peter Michał, Świdwiński Stanisław i Wojciechowski. W ciągu roku z powodu choroby skarbnika Zarząd kooptował na jego miejsce kol. Surynównę Zofię.

Walnych Zgromadzeń odbyło się 2, posiedzeń Zarządu 5. Listów wysłaliśmy 105, otrzymaliśmy 84.

Na zakończenie niniejszego sprawozdania musimy wyjaśnić, że wysoka kwota wydatków na administracyę znajduje wytłómaczenie w tem, że zostały tu wliczone wydatki na urządzenie dwóch odczytów o gruźlicy prof. O. Bujwida w sumie 31 K 34 hal., które jednakowoż znalazły pokrycie w opłatach za wstęp na salę; nadto kwota 20 K wróciła do kasy Grupy. Panu prof. Bujwidowi za Jego życzliwość okazywaną stale naszemu Towarzystwu, składamy serdeczne podziękowanie.

Grupa nasza poza zdobywaniem środków i szerzeniem celów Towarzystwa zainicyowała jeszcze szerzenie świadomości o gruźlicy i walce z nią za pomocą odczytów, wygłaszanych przez kolegów medyków T. Kucharskiego i K. Dobrowolskiego w Chrzanowie, Bochni i Krakowie w Stowarzyszeniach robotniczych. Mamy nadzieję, że w przyszłym roku praca w tym kierunku będzie wydatniejsza i większa ilość kolegów sprawą tą się zajmie.

Nie możemy pominąć milczeniem bardzo dla nas doniosłego faktu, że jeden z byłych pensyonarzy zwrócił udzieloną mu przed kilku laty pożyczkę. Oby postawiona na Zjeździe de-

legatów w roku ubiegłym zasada, że zapomogi, udzielane kolegom są bezterminowemi pożyczkami, mogła być jak najprędzej wcieloną w życie, przez co fundusze Grupy znalazłyby nowe źródło dochodów, z którego mogłyby korzystać przyszłe pokolenia uczącej się młodzieży.

Sprawozdanie kasowe za rok 1911/12.

Winien

	K. h.
Saldo gotówkowe z roku 1910/11	65 20
Z puszek	117·33
Z list	243·47
Z bloczków	8·78
Ze sprzedaży pocztówek .	12·62
Z odczytów prof. Bujwida	37.70
Datki jednorazowe . . .	954·41
20 °/₀ z dnia gruźliczego w Krakowie	489·—
Zaległa wkładka czł. zwycz.	2·—
Zwrot długu administr. .	20·—
Opłaty za świadectwa lek.	16·—
Zwrot do rachunku długów pensyonarzy: p. Grzywa-Dąbrowski	100·—
Zaległa wkładka czł. zwycz. Bratniej Pomocy słuch. Akad. Sztuk Pięknych za rok 1910/11	30·—
Subwencja kółka Rolników za rok 1910/11 . . . ,	80·—
Subwencja Świet. Rady m. Krakowa za rok 1911/12	200·—
Subwencja Świet. Rady m. Podgórza za rok 1911/12	100·—
Subwencja Rady Miejskiej w Nowym Targu za rok 1911/12	10·—
Subwencja Biblioteki Medyków	100·—
Subwencja Bratniej Pomocy Medyków	50·—
Subwencja Bratniej Pomocy słuch. kursów im. Baranieckiego	90·—
Subwencja Biblioteki Prawników	50·—
Do przeniesienia	2776·51

Ma

	K. h.
Odesłano Zarządowi głównemu:	
za chorych	2.430·50
z Rk wpisów	57·—
z Rk czł. zwyczajnych	223·—
z Rk czł. wspierających	305 64
Spadek po ś. p. Kernbaumie	225.—
Chorzy poza Domem Zdrowia	405·—
Administracja Grupy . .	107·35
Do przeniesienia	3753 49

	K. h.
Z przeniesienia	2776·51
Subwencja kółka Rolników	80·—
Subwencja kółka matem.-fizycznego	30·—
Subwencja Akad. Związku Sportowego	20·—
Subwencja Czytelni Akad. w Podgórzu	20·—
Subwencja Kasy Radomiaków	20·—
Subwencja Tow. Samopomocy młodzieży z ziemi płockiej	20·—
Subwencja Tow. Wzajemnej Pomocy im. Łopacińskiego	20·—
Subwencja stow. Jedność	10·—
Rk Zarządu głównego:	
Wpisy	57·—
Wkładki czł. zwycz. . .	225·—
„ „ wspierając.	315·64
Spadek po ś. p. Dr. M. Kernbaumie	225·—
	K 3.823·75

	K. h.
Z przeniesienia	3753·49
Saldo na r. 1912/13 . .	70·26
	K 3.823.75

Stefan Heltman — przewodniczący
Z. Surynówna — skarbniczka
Zdzisław Gacki — sekretarz

Członkowie Komisyi rewizyjnej:

Tadeusz Francman *W. Czarnecki* *J. Bury.*

Grupa Praska.

Myśl założenia w Pradze Czeskiej Grupy Tow. „Pomoc Bratnia“ w Zakopanem rzucona była już przed czterema laty, gdy po 1905 roku zaczęła zjeżdżać do Pragi coraz to większa ilość młodzieży polskiej akademickiej z Królestwa Polskiego i Rosyi. Lecz wtedy myśl ta pozostała bez echa wśród naszej kolonii. Dopiero w roku zeszłym podjęto tę myśl na nowo, i dzięki energicznym zabiegom kilku Towarzystwu „Pomoc Bratnia“ w Zakopanem oddanych jednostek, myśl się ostatecznie uskuteczniła. Na zgromadzeniu polskiej młodzieży dnia 10 kwietnia 1911 r. w lokalu Stow. „Życie“ i „Kółko Techników“ postanowiono założyć w Pradze Grupę Praską i obrano komisyę organizacyjną.

Od tegoż zgromadzenia zaczęła się też i nagonka na Tow. „Pomoc Bratnia“ w Zakopanem przez pewną grupę młodzieży polskiej systematycznie i dotąd prowadzona. Pomimo jednak tej nagonki Grupa Praska żyje i żyć będzie.

Brak czasem, wprawdzie, chętnych do pracy, tak, że jednostki są nią przeciążone, nie tracimy jednak wiary w to, że ostatecznie szlachetny i wzniosły cel Tow. „Bratnia Pomoc“ w Zakopanem i owocna jego na polu walki z gruźlicą działalność, zwyciężą małostkowość i złą wolę swych przeciwników, i że liczba pracowników dla dobra Towarzystwa będzie stale wzrastać. Mamy niepłonną nadzieję, że i Praską Grupę przyszły rok akademicki pchnie naprzód w jej rozwoju.

Dzięki specyalnym warunkom terenu praskiego na agitacyę mającą na celu pozyskanie jak największej liczby członków Towarzystwa, mniejszą zwracamy uwagę.

Główną uwagę zwróciliśmy na zdobycie jak największego funduszu zapasowego, gdyż dotąd dzięki szczęśliwemu zrządzeniu losu, nie mamy wśród siebie chorych na gruźlicę kolegów.

W powyższym celu rozdajemy i rozsyłamy listy składkowe; dajemy bloczki, urządzamy różne przedsiębiorstwa, które dotąd stale powiększają nasz fundusz. Podajemy poniżej sprawozdanie z niektórych przedsiębiorstw, jak herbata, tutki papierosowe i inne, z przedsiębiorstw, które są właśnie w toku, nie mogliśmy więc rezultatów ich okazać w ogólnem sprawozdaniu kasowem.

Całkowity obrót w 3 przedsiębiorstwach utworzył .	K	1395·05
Rozchód	„	879·99
Dochód brutto . . .	K	515·06
Zwrócić kasie wzięte na zapr. przedsiębiorstwa . .	„	181·88
Czysty dochód za czas od 1 listopada 1911 wynosi .	K	333·18

Stan obecny przedsiębiorstw:

W naturze	K	138·25
Winni do kasy przedsiębiorstwa . . .	„	104·07
Gotówka w kasie przedsiębiorstwa . . .	„	191·56
Oddano kasie Grupy (czysty dochód) . .	„	81·18
Co utworzy dochód brutto . .	K	515·06

Rachunek list składkowych i bloczków:

Zwrócono list użytych	19	na sumę K 606·69
Zwrócono list nieużytych	6	
Niezwrócono dotąd list	38	
Zepsuto list	1	
Zgubiono list	3	
Wydano list ogółem	67	

Przy niniejszym rachunku z list składkowych uważamy za konieczne złożyć podziękowanie Rodzinie WP. Doktorstwa Pełczyńskich z Radomia, a specyalnie WP. Doktorowej Antoninie Pełczyńskiej za Ich szczere i serdeczne zajęcie się sprawami Tow. przez zbieranie datków na listy składkowe K 261·80 i łaskawą sprzedaż pocztówek na rzecz Praskiej Grupy.

Odsyłamy do archiwum listy zużyte: Nr. 1, 2, 3, 8, 11, 14, 24, 26, 27, 28, 30, 32, 33, 41, 42, 45, 62; zgubiono Nr. 12, 23 (pieniądze oddano), listy niezużyte Nr. 35, 39, 44, 46, 53, 57, oraz listę zepsutą Nr. 43. Zgubiono nic nie zebrawszy Nr. 7, 21, 34. Wydano 9 bloczków, z nich okazywano 4 bloczki pięć razy — zebrano K 85·16.

Z przedsiębiorstwa pocztówkowego nie możemy na razie zdać sprawy i umotywować pozycyi w sprawozdaniu kasowem, tyczących się pocztówek, ponieważ przedsiębiorstwo to prowadzone było trochę za chaotycznie, wynikły w dodatku spory ze wspólnikiem, przeto specyalna komisya to przedsiębiorstwo zlikwiduje. Możemy zaznaczyć jedynie, że niektórzy koledzy wzięli dużo pocztówek na sprzedaż do kraju.

Konkurs na nalepkę z przyczyn od Zarządu niezależnych nie udał się. Zamiaru jednak wydania nalepki nie poniechaliśmy; postanowiliśmy się zwrócić po wakacyach do niektórych malarzy z prośbą o wykonanie projektu.

Do dnia 23 czerwca 1912 r. wysłano ogółem listów: Do Zarządu Głównego 15, w sprawach przedsiębiorstw 44, w sprawach list składkowych 44, do dłużników 15, różnych 15 — razem wysłano listów 133, koszta porta wyniosły K 25·05.

Do dnia 23 czerwca 1912 r. odebrano ogółem listów: Od Zarządu Głównego 14, w sprawach przedsiębiorstw 12, w sprawach list składkowych 5, różnych 8 — razem otrzymano listów 39, koszta porta wyniosły 30 hal.

*) Dowiadujemy się, że Zarząd Główny nalepkę wydał.

Od swego założenia Grupa odbyła: Walnych zwyczajnych zgromadzeń 3, nadzwyczajnych 1. Posiedzeń Zarządu było 15.

Obecnie Grupa liczy 37 członków, z pośród których 11 zapłaciło tylko wpis. 4 winni za semestr letni, 18 za semestr zimowy 1911 r., 27 za semestr letni 1912 r.

Temi zaległościami objaśni się mała suma ze składek, którą przy niniejszem sprawozdaniu kasie głównej przesyłamy.

Posłaliśmy w grudniu 1911 r. ze składek .	K 69·—	
Przesyłamy teraz ze składek	„ 17·—	K 17·—
Posłaliśmy w grudniu 1911 r. 10% od dochodów nadzwyczajnych, przeznaczonych na fundusz budowy „Domu Zdrowia“ .	„ 26·30	
Przesyłamy 10% teraz	„ 53·70	„ 53·70
Ogółem	K 166·—	K 70·70

Przesyłamy teraz K 70·70.

Sprawozdanie kasowe

za czas od 10 kwietnia 1911 r. do 25 kwietnia 1912 r.

Winien	K. h.	Ma	K. h.
Wpis i wkładki czł. zwycz.	86·—	Wydatki na kasę	2·80
Datki dobr.	25·14	„ na sekretaryat .	71·42
Z list. składk.	606·69	Na przedsięb. pocztówek .	212·75
Z bloczków	85·16	„ „ herbata . .	150·41
Z puszek	2·56	„ „ tutki . . .	31·47
Z przedsięb. pocztówek . .	113·10	Przesłano kasie Gł. w grudniu 1911 r.	95·30
Z „ inn. czyste . .	81·18	Wydatki różne	25·13
		Razem K.	589·28
		Saldo K.	410·55
	K. 999·83		K. 999·83

W skład Zarządu Grupy Praskiej wchodzili: Kol. Konstanty Aleksandrowicz, przewodniczący; Jerzy Czarnocki, sekretarz; Władysław Więckowski, skarbnik; Tadeusz Szpakowski, prow. przedsiębiorstwa; Witold Czachowski, Walery Kudła, zastępcy.

Dnia 2 maja 1912 r. z powodu wyjazdu i rezygnacyi dwu kolegów zaszła następująca zmiana: Kol. Tadeusz Szpakowski, jako zastępca przewodniczącego; Witold Czachowski, zast. se-

kretarza; Władysław Więckowski, zast. skarbnika; Walery Kudła, zast. prowadzącego przedsiębiorstwa.

W skład Komisyi rewizyjnej wchodziii: Kol. Alfons Rozen, Edmund Zazzarini.

Tadeusz Szpakowski	*W. Czachowski*	*Wł. Więckowski*
zast. przewodniczącego.	zast. sekretarza.	skarbnik.

Członkowie Komisyi Rewizyjnej:

Alfons Rozen. *Edmund Lazzarini.*

Grupa Lozańska.

Grupa Lozańska powstała w lutym b. r. Liczy członków 14. Obrót kasowy przedstawia się następująco:

Winien Dochody:		Rozchody:	Ma
Wkładki członków	. 48 Fr. 50 Ct.	Korespondencya . .	— Fr. 95 ct.
Zebrane na listę p. R.	6 „ 50 „	Kwitaryusz	— „ 75 „
Wkł. roczna Br. Pom. Loz. . . , . . .	25 „ — „	Wysłane do Zarz. gł.	80 „ — „
Wkł. Koleż. D. D.	. 3 „ 75 „	Kajet rachunk. . . .	— „ 10 „
Razem	. 83 Fr. 75 Ct.	Razem	. 81 Fr. 80 ct.

Zostaje w kasie 1 Fr. 95 ct.

Eugeniusz Sieklucki	*Janina Augustowicz*
Przewodniczący	Skarbnik

Za komisję rewizyjną:

Jerzy Ruszkowski.

Grupa Technicka.

We wszelkich zrzeszeniach nadchodzą chwile, kiedy rozwój niepowstrzymanie kroczący naprzód, rozsadza istniejące formy — stają się one bowiem już niewystarczające, nieodpowiednie wobec zadań i zagadnień nasuwających się. W takich chwilach należy dawne formy ulepszyć, przystosować do wytworzonych w rozwoju zrzeszenia nowych warunków, nowych terenów pracy. Rozpoczynamy nasze sprawozdanie z całorocznej działalności od stwierdzenia tych prawd ogólnych, chcąc zwrócić uwagę na ten pocieszający objaw, iż Grupa nasza przeżywa obecnie właśnie chwile, o których wspomnieliśmy wyżej: istniejące formy

w jakich się mieści, już jej nie wystarczają, i jeśli ma się rozwijać nadal w tym samym tempie, co dotychczas, należy te formy znacznie rozszerzyć. W przeciwnym razie Grupa stanie w swym rozwoju. W myśl tych wywodów, przychodzimy na Zjazd delegatów z szeregiem wniosków zmian statutu i regulaminu, zmierzających do rozszerzenia działalności Grup wogóle, w szczególności zaś Grup lwowskich. Mamy głębokie przeświadczenie, iż uchwalone przez Zjazd, będą one środkiem do szerokiego rozwoju, w jakim postępować będzie niewątpliwie Towarzystwo. Szczera sympatya z jaką spotykamy się wśród społeczeństwa starszego, Grona Profesorów i współdziałanie w naszych pracach kolegów, są dla nas najlepszą rękojmią, iż nadzieje nasze się spełnią.

Przechodząc do streszczenia działalności za rok ubiegły, dziewiąty rok istnienia Grupy, musimy zaznaczyć, iż kładliśmy wielki nacisk na informowanie społeczeństwa i kolegów o Towarzystwie. Urządzając przedstawienie w teatrze miejskim, wydrukowaliśmy estetyczne programy, obok których była krótka odezwa informująca o działalności Domu Zdrowia; umieszczaliśmy niejednokrotnie wzmianki w dziennikach podobnej treści. Przedstawienie udało się pod każdym względem doskonale. Teatr był zapełniony. Między innemi mogliśmy zauważyć JMP. Rektora Politechniki T. Fiedlera i prawie wszystkich JWWPP. Profesorów. Bardzo licznie zebrana była młodzież dając wyraz współdziałania w pracach Zarządu Grupy. Dochód czysty z przedstawienia wyniósł 680 K. 59 h. Przedstawienie urządzaliśmy łącznie z Grupą Akademicką. Na tem miejscu dziękujemy serdecznie JWP. Dyr. L. Hellerowi za bezinteresowne udzielenie nam gmachu teatralnego, a WWPP. Artystkom i Artystom teatru za łaskawy udział, Szanownym Redakcyom dzienników za umieszczanie wzmianek o Towarzystwie i wszystkim tym, którzy przyczynili się dla dobra naszego Towarzystwa.

Porozumiewaliśmy się z grupą kolegów urządzających bal Techników w Tarnowie, aby dochód był przeznaczony na Technicką Grupę. Otrzymaliśmy 178 K. 50 h. (jako połowę czystego dochodu — połowa przeznaczona była na Macierz Cieszyńską) za co serdecznie dziękujemy WWPP. Inżynierom i kolegom Technikom w Tarnowie. Otrzymaliśmy również z festynu urządzonego przez T-wo Bratniej Pomocy sł. pol. 150 K.

Starania nasze w sprawie przystąpienia Towarzystw akademickich na członków wspierających udały się w zupełności.

Pozyskaliśmy w tym roku: Związek słuch. Inżynieryi i Budownictwa wodnego, Związek studentów Architektury, Koło Mechaników. Z dawnych członków uiściła wkładkę Bratnia Pomoc słuch. politech.

Jedną z ważniejszych spraw, którą załatwiliśmy, było zawarcie umowy z fabryką tutek „Kosmos“ St. Wołoszyńskiego w Krakowie. Zarząd fabryki zobowiązał się wypłacać nam w 3 ratach kwartalnych 5% od dochodu brutto otrzymanego ze sprzedaży tutek zakopiańskich „Hyr“. Plakaty i nalepki na pudełka wykonano w Krakowie wedle wzoru dostarczonego przez nas. Tutki są już w sprzedaży. Spodziewamy się, że w latach następnych Zarząd Grupy osiągnie z tego przedsiębiorstwa znaczny dochód, o ile umiejętnie tutki „Hyr“ zareklamuje.

Kasa Technickiej Grupy winna jednak w całości otrzymane sumy przelewać do Kasy Głównej w Zakopanem.

Za pośrednictwem Akademickiego Klubu Turystycznego otrzymaliśmy zebrany przez kolegów fundusz ku uczczeniu pamięci zmarłego tragicznie przedwszesną śmiercią ś. p. M. Horowitza, w sumie 120 K. przeznaczoną na Technicką Grupę Domu Zdrowia.

Liczba członków zwyczajnych wzrosła w roku ubiegłym do liczby 820. W ciągu roku pomagaliśmy 7 kolegom leczącym się w Domu Zdrowia. Posiedzeń Zarządu odbyło się 9, Walne Zgromadzenie 1. Pism wysłanych 65, nadesłanych 78.

Sprawozdanie kasowe i liczba członków wykazuje, że rok ubiegły jest wyraźnym krokiem naprzód. Nie osiągnęliśmy jednak wszystkiego, co zamierzaliśmy. Wiele ważnych planów i projektów jest w drodze do zrealizowania, nastąpić to jednak może dopiero w przyszłym roku. Znajduje się to w ścisłym związku z uchwaleniem przez Zjazd Delegatów proponowanych przez nas wniosków, mających na celu reorganizacyę grup lwowskich.

Stefan Iwanowski
przewodniczący

Józef Jellinek zast. przew. — *Tadeusz Dutkowski* skarbnik — *Henryk Ciupka* sekretarz

Członkowie Zarządu: *Maryan Stanek*, *Henryk Szostakowski*, *Stefan Tułacz* [1]), *Stanisław Morawski* [2]).

Komisya Rewizyjna: *Mieczysław Staszewski*, *Wacław Szol*, *Mieczysław Maciejowski.*

---

[1]) Kooptowany 27. VI. 1912. [2]) Zrezygnował 9. VI. 1912.

Sprawozdanie kasowe za rok 1911/12.

Winien — Przychód

Przychód	K. h.
Saldo z dn. 1 lipca 1911 r.	166·99
Rk wkładek i wpis. członk. zwycz.	894 70
Rk wkładek czł. wspieraj.	
T-wo Bratniej Pomocy st. Polit.	20·—
Związek słuch. Inżynieryi	20·—
„ „ Architekt.	20·—
Koło Mechaników . . .	20·—
Rk pensyonarzy (dłużnik.)	30·—
Rk dochodów z przedsiębiorstw:	
z festynu Bratniej Pom. st. p.	150·90
z balu Techników w Tarnowie	178·50
z przedstawienia w teatrze m.	1350·15
Rk zwrotu długów . . .	55·—
Rk funduszu im. M. Horowitza	120·—
Rk datków jednoraz. (listy, puszki)	133·24
Razem	. 3.150·48

Rozchód — Ma

Rozchód	K. h.
Przesłano Zarządowi główn.:	
Rk wkładek i wpis. człon. zwycz.	894·70
Rk wkładek czł. wspieraj.	80·—
Rk funduszu budowy Domu Zdr.	250·—
Rk pensyonarzy (dłużnik.)	830·—
Rk przedsięb. (wydatki przy urządz.).	669·56
Akademickiej Grupie D. Zdr. (za współudz. przy urządz.	160·—
Kol. Balinger za wykon. wzoru na afisz reklam. tutek „Hyr"	20·—
Rk administracyi	22·75
Saldo na rok adm. 1912/13	232·47
Razem	. 3.150·48

Stefan Zvanowski
przewodniczący

Tadeusz Dutkowski
skarbnik

Za Komisyę lustracyjną:
M. Staszewski.

Grupa Wiedeńska.

Dnia 1. marca r. b. za inicyatywą kilkunastu słuchaczów tutejszych szkół wyższych odbyło się poprzedzone odczytem Dr. P. organizujące zebranie na którem postanowiono założyć w Wiedniu Grupę Domu Zdrowia „Pomoc Bratnia" w Zakopanem. W tym celu wybrano Komitet Organizujący, polecając mu jednocześnie rozpoczęcie natychmiastowe akcyi w kierunku zjednywania członków — oraz zbierania funduszów na rzecz „Pomocy Bratniej". Do komitetu weszli: Kol. Wacław Koźniewski jako przewodniczący, Tadeusz Bystrzycki jako sekretarz,

Edward Kleszczyński jako skarbnik — oraz kol: Aleksander Jezierski, Stanisław Łapkowski, Władysław Strzelecki i koleżanka Elżbieta Michalewska jako członkowie komitetu.

Z biegem czasu na miejsce kol. Łepkowskiego, który ustąpił, oraz w celu powiększenia liczby członków Komitetu — kooptowano kolegów: Stanisława Jeleniewskiego, Andrzeja Korzeniowskiego i Antoniego Tomaszka.

Równocześnie na zebraniu organizującem wybrano trzech członków komisyi rewizyjnej, do której weszli: kol. Jan Choiński-Dzieduszycki jako przewodniczący i kol. Leon Orłowski i Robert Spyt jako członkowie.

W myśl danej dyrektywy przystąpiono z jednej strony do załatwienia prawnych formalności i przeprowadzenia wewnętrznej organizacji, z drugiej zaś do akcyi popularyzowania naszej idei wśród młodzieży, zjednywania dla „Pomocy Bratniej“ członków oraz staranie się dla niej o fundusze. Praca prowadzona na razie na niewielką skalę dała pewne rezultaty.

Doznaliśmy poparcia, jeżeli nie ogólnego, to jednak ze wszystkich zrzeszeń studyującej tutaj młodzieży. Żywimy więc jak najlepsze nadzieje co do pomyślnego dalszego rozwoju naszej Grupy.

W każdym razie uświadomić sobie należy, iż rozwój ten będzie w pierwszej linii zależał od energii i ilości włożonej w sprawę „Pomocy Bratniej“ pracy przyszłych zarządców Grupy.

Chociaż bowiem trudny — przez zakorzeniony tu w szczególności brak poczucia obowiązku oraz wielką bierność młodzieży — teren wiedeński jest jednak obszerny i zupełnie możliwy do pozyskania go dla zawsze aktualnych, jakkolwiek niejaskrawych celów naszych.

Liczba 121 członków zwyczajnych, jaką zamknęliśmy pierwszy okres naszej działalności, nie powinna być i zapewne nie będzie swem maximum; byłoby to bardzo smutnem wobec przeszło tysięcznej rzeszy młodzieży polskiej bawiącej tu na studyach i minimalnych ciężarów, jakie nakłada przynależność do Grupy.

Pozyskaliśmy nadto dla „Pomocy Bratniej“ dwóch członków założycieli w osobach: rejenta WP. Dr. Rudolfa Trieda, cenionego przyjaciela naszej młodzieży w Wiedniu — oraz ojca jednego z naszych kolegów Wp. Lucyana Kurnatowskiego z Warszawy.

Przechodząc do sprawozdania kasowego zaznaczyć musimy, że oprócz pozycyi za wpisowe i opłaty członków zwyczajnych,

nieco większy rezultat osiągnęliśmy z datków jednorazowych, co z tem większą przyjemnością stwierdzamy, iż wbrew przewidywaniom pesymistów lwią część owych datków złożyła sama młodzież akademicka.

Większe datki złożyli: Bezimiennie 100 Koron, Wp. L. Kurnatowski 54 Kor., kol. J. Broser 44 Kor., bezimiennie 25 Kor., kol. E. Kleszczyński 10 Kor., kol. W. Koźniewski 10 Kor., kol. H. de Phull 10 Kor., kol. J. Saski 10 Kor., kol. A. Schiele 10 Kor., kol. K. Schiele 10 Kor., kol. W. Sokołowski 10 Kor., Wp. T. Sosnowski 10 Kor., kol. W. Weyda 10 Kor.

Większych akcyi celem uzyskania znaczniejszych datków wśród Polonii tutejszej tudzież w innych kierunkach z powodu braku czasu i możności nie przedsiębraliśmy.

Wydatki na organizacyę i administracyę, jak zresztą we wszystkich bratnich Grupach niewielkie w tym okresie były; nieco większe z powodu kosztów wstępnych przy zawiązywaniu się Grupy.

Przy ogólnym obrocie kasowym wynoszącym 2162 Kor. 76 hal. — rachunek strat i zysków za czas czterech miesięcy t. j. od dnia 1. marca 1912 r. do czasu 30. czerwcza 1912 roku przedstawia się następująco:

Winien Dochód	K. h.	Rozchód	K. h.	Ma K. h.
Rk wpisowego czł. zwycz.	121·—	Rk kosztów organizacyi		19·—
Rk wkładek członk. „	112·—	Rk administracyi . .		46·12
Rk wkładek „ założ.	400·—	Rk zarządu gł. za wpisowe członk. zwycz.	121·—	
Rk datków jednorazowych	405·38	Za 90 % wkładek czł. zwycz.	100·80	
Rk przedsiębiorstw . . .	43·—	Za wkładki od członk. założycieli	400·—	
		Za kwotę dobrowolnie wpłaconą	78·20	
		Razem . .		700·—
		Pozostałość kasowa .		316·26
Razem . . .	1081·38	Razem . .		1081·38

Wacław Koźniewski przewodniczący | *Tadeusz Bystrzycki* sekretarz | *Edward Kleszczyński* skarbnik

Jan Choiński-Dzieduszycki
przewodniczący Komisyi rewizyjnej.

Lwowska Grupa Uniwersytecka.

Winien Dochód	K. h.	Rozchód	Ma K. h.
Z przedstawienia w teatrze, urządz. wspólnie w Grupą Techniczną 28/XI. 1911 r.	160·—	Wkładki członkowskie . .	50·—
Przedsiębiorstwa	188·30	Na budowę Domu Zdrowia	20·—
Datki na budowę Domu Zdrowia Firma Krzyszkoski et Motylewski . . .	15·—	Na rachunek utrzymania poleconych kolegów . . .	236·—
Firma Zalewski Ludwik .	5·—	Wydatki na administracyę Grupy	15·96
Wkładki członkowskie . .	50·—	Saldo na rok admin. 1912/13	96·34
Razem .	418·30	Razem .	418·30

Lwowska Grupa Medyków

przysłała 1711 kor.

Grupa Kijowska

na rk. członk. zwyczajn. 202 kor. 57 hal.

Grupa Karlsruheńska

przysłała 142 kor.

VII.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKOWE

VII.

Zamknięcie rachunkowe.

Przedkładamy poniżej bilans i rachunek strat i zysków.

Pozyce bilansu w stanie czynnym:

1) **Rachunek nieruchomości K 50.500.**

Ta pozycya oznacza cenę kupna willi, nabytej z nową posiadłością za 50.000 kor. i 500 kor. zapłaconą ratą kupna posiadłości.

2) **Rachunek inwestycyi K 87.924·78.**

Są to wkłady w inwestycye nowej posiadłości, instalacye, wybudowanie gospodarczego pawilonu, pawilonu dla kobiet; mostów i drogi.

3) **Rachunek ruchomości K 9.701·71.**

Jestto wartość ruchomości jaką posiada Towarzystwo.

4) **Rachunek pensyonarzy K 61.231·35.**

Są to należności chorych za cały czas istnienia Domu Zdrowia „Pomoc Bratnia".

5) **Rachunek lokacyi i papierów wartościowych K 904·97.**

Są to książeczki oszcz. Tow. Zalicz. w Zakopanem L. 2441, książeczki wkładkowe Banku Krajowego w Krakowie L. 12.350 i L. 11782, List austr. Czerwonego Krzyża Ser. 02619 Nr. 07, List zastawny funduszu propin. Ser. E. Nr. 0790, ofiarowany bezimiennie na stypendyum dla młodzieży krakowskiej akademickiej, polskiej, rzymsko-katolickiego wyznania i rachunek pocztowej Kasy oszczędności.

6) **Rachunek udziałów K 3.020.**

Są to 3 udziały w Sanatoryum Dra Dłuskiego i książeczka udziałowa w Tow. Zaliczkowem w Zakopanem.

7) **Rachunek osób K 2.080.**

Jest to czynsz z góry zapłacony i należność w Banku Krajowym we Lwowie.

8) **Rachunek weksli K 2.000.**

Weksel za zaległe odsetki od zapisu p. A. Toczyłowskiego.

9) **Rachunek przechodni K 1.926·62.**

Wkłady w przedsiębiorstwo Dnia Białego Kwiatka, reszta kosztów przeprowadzki i wartość spiżarni.

10) **Rachunek kasy K 2.514·31.**

Gotówka w kasie 30 K. — 2514·31 K.

P o z y c y e b i l a n s u w s t a n i e b i e r n y m.

1) **Rk. funduszu budowy Domu Zdrowia K 97.112·47.**

Jestto cały fundusz budowy z odsetkami.

2) **Rachunek długów hipotecznych K 20.000.**

Jestto dług hipoteczny na kupionej willi.

3) **Rachunek osób K 63.321·99.**

Są to długi Towarzystwa na inwestycye, inwentarze i utrzymanie Domu Zdrowia.

4) **Rachunek pensyonarzy K 1.471·79.**

Nadpłacona kwota przez pensyonarzy do I. VII. 1912.

5) **Rachunek depozytów K 1.725·95.**

Ten rachunek obejmuje depozytowe sumy na stypendya: K 207·86 na stypendyum dla akad. krakowskiej, polskiej rzymsko-kat. młodzieży, stypendyum im. ś. p. Rudkiewicza K 310·75, depozyt. fundusz A. Toczyłowskiego K 960·84, fundusz stypendyalny im. Dra Antoniego Kuczewskiego K 183·82 i drobne depozyty.

6) **Rachunek rezerwy na pokrycie wątpliwych należytości K 36.100.**

Zaległości wszystkich pensyonarzy od początku istnienia Towarzystwa w kwocie nie są pewnym majątkiem, odpisujemy przeto 36.100 na rezerwę.

7) **Rachunek funduszu żelaznego K 182·89.**

Fundusz żelazny z odsetkami. Oby wzrastał!

8) **Fundusz obrotowy wynosi 1.861·51.**

Fundusz ten jest właściwie czystym majątkiem Towarzystwa.

9) **Zysk K 27·14.**

Niestety, tylko.

Co do rachunku strat i zysków, to chyba pozycya odpisu wymaga wyjaśnienia.

Odpis na rezerwę K 100.

W tym roku na ewentualną stratę na naszych dłużnikach odpisaliśmy K 100.

Stan czynny. **Bilans dnia 30 czerwca 1912 r.** Stan bierny.

Pozycya	Wyszczególnienie	K	h	K	h
1	Rk nieruchomości	50500	—		
2	„ inwestycyi	87924	78		
3	„ ruchomości	9701	71		
4	„ pensyonarzy	61231	35		
5	„ lokacyi i papierów wartośc.	904	97		
6	„ udziałów	3020	—		
7	„ osób	2080	—		
8	„ weksli	2000	—		
9	„ przechodni	1926	62		
10	„ kasy	2514	31	221803	74
				221803	74

Pozycya	Wyszczególnienie	K	h	K	h
1	Rk funduszu budowy Domu Zdrowia	97112	47		
2	„ długi hipoteczne	20000	—		
3	„ osób	63321	99		
4	„ pensyonarzy	1471	79		
5	„ depozytów	1725	95		
6	„ rezerwy na pokrycie wątpliwych należytości	36100	—		
7	„ funduszu żelaznego . . .	182	89		
8	„ funduszu obrotowego . .	1861	51		
9	Zysk w r. 1911/912	27	14	221803	74
				221803	74

Elżbieta Trenklerówna
skarbniczka.

Józefa Kuczewska
sekretarka.

Członkowie Rady Nadzorczej: *Dr. Edmund Brzeziński*, prezes Rady Nadzorczej. *Dr. Bronisława Dłuska, Tadeusz Korniłowicz.*

Straty. Rachunek strat i zysków za czas od 1 lipca 1911 r. do 1 lipca 1912 r. Zyski.

Straty.

Pozycya	Wyszczególnienie	K	h	K	h
1	**Rk utrzymania Domu Zdrowia**				
	a) żywienie . . . 50.125·11				
	b) czynsz . . . 1.210·84				
	c) opał . . . . 4.367·33				
	d) światło . . . 670·14				
	e) pranie . . . . 784·09				
	f) pensye Lekarza D. Z. asystenta i lekarstwa . . 3.458·29				
	g) kąpiele . . . 136·20				
	h) czyszczenie i dezynfekcya . . 1.700·86				
	i) administr. Domu Zdrowia . . . 7.378·97				
	j) konserwacya budynków . . . 155·70				
	k) konserwacya ruchomości . . . 264·48				
	l) utrzymanie konia 486·43	70738	44		
2	**Rk. administracyi Towarzystwa**	2924	75		
3	**„ bibljoteki**	166	98		
4	**„ dotacyi na rezerwę** . . .	100	—		
5	**„ ruchomości odpis 10%** . .	30	12		
6	**„ odsetków**	716	14	74676	43
7	**Zysk**			27	14
				74703	57

Elżbieta Trenklerówna
skarbniczka.

Członkowie Rady Nadzorczej: *Dr. Edmund Brzeziński*,
prezes Rady Nadzorczej.

Zyski.

Pozycya	Wyszczególnienie	K	h	K	h
1	**Rk opłat pensyonarzy** . . .	48072	62		
2	**„ wpisowego**	100	45		
3	**„ wkładek członków zwyczajnych**	2274	22		
4	**„ wkładek członków wspierających**	2777	20		
5	**„ wkładek członków założycieli**	3906	30		
6	**„ subwencyi**	4036	50		
7	**„ datków jednorazowych** . .	6585	24		
8	**„ przedsiębiorstwa Towarzystwa**	6951	04	74703	57
				74703	57

Józefa Kuczewska
sekretarka.

Dr. Bronisława Dłuska, *Tadeusz Korniłowicz.*

Rachunek funduszu budowy Domu Zdrowia.

Bilans wykazuje, że fundusz budowy Domu Zdrowia wynosi wraz z odsetkami **97.112 K 47 h.**

Nazwiska ofiarodawców,

które będą stale drukowane, są dotąd następujące:

		Koron
1.	Zapis ś. p. Tadeusza Bergera . . .	8.000·—
2.	Zapis ś. p. Zygmunta Gnatowskiego .	10.045·—
3.	Fundusz imienia zmarłego Zygmunta Drozdowicza	1.156·49
4.	Dar Dra Aleksandra Januszkowskiego	1.854·64
5.	Dar Andrzeja Toczyłowskiego . . .	3.000·—
6.	„ „ „ . . .	25.000·—
7.	Fundusz im. ś. p. Barbary z Rudzkich Wiskonttowej	2.226·46
8.	Dr Alfred Sokołowski z Warszawy .	1.000·—
9.	Fundusz ś. p. Lucyana i Jadwigi Fabrycych	2.540·—
10.	Bezimiennie, doręczone przez p. Elżbietę Trenklerównę	10.000·—
11.	Profesor Dr Odo Bujwid	1.700·—
12.	Dr Edward Zieliński z Warszawy przez grupę krakowską	1.000·—
13.	Fundusz ś. p. Jerzego Zaborowskiego	3.797·46
14.	Lwowska Medycka grupa	1.000·—
15.	Sejm krajowy we Lwowie I rata . .	2.500·—
16.	Inne ofiary wraz z odsetkami wynoszą	22.292·42
		97·112·47

Sprawozdanie Rady Nadzorczej.

Na posiedzeniu w dniu 5 sierpnia b. r. Rada Nadzorcza znalazła księgi, rachunki i kasę Towarzystwa we wzorowym porządku.

Posiadłość „Bratniej Pomocy“ przedstawia się dziś następująco: dwa domy mieszkalne, jeden dla męskiej, drugi dla żeńskiej młodzieży — ten ostatni zbudowany i umeblowany całkowicie w roku sprawozdawczym — zaopatrzono we wszelkie niezbędne urządzenia: wodociąg zimnej i gorącej wody, waterklozety, kanalizacyę, wentylacyę za pomocą górnych okien, centralne ogrzewanie, hydranty na wypadek pożaru, a wreszcie wzorowo urządzone werandy. W pawilonie gospodarczym, również prawie wykończonym, mieści się obszerna kuchnia z kotłem do odkażania naczyń, zakładowa pralnia, której brak dawniej dotkliwie uczuć się dawał, 3 łazienki, natryski, kotłownia, biura, oraz wielka przewiana sala z estradą i fortepianem, o pojemności około 800 m^3, obliczona na ewentualne podwojenie liczby pacyentów, a służąca za jadalnię i miejsce rozrywek. Gdy do powyższych instytucyi dodamy budowę 2 mostów, urządzenie dojazdu i przeprowadzenie dróżek w parku, otrzymamy całokształt pracy dokonanej w roku sprawozdawczym.

Zgodnie z przewidywaniem organów Towarzystwa, wydatki pochłonięte przez powyższe inwestycye przekroczyły znacznie, bo aż o 41.312 kor. 31 hal. „fundusz budowy Domu Zdrowia“. Dziś wszystkie ciężary Towarzystwa wynoszą **83·321 K. 99 h.** Jedynem rozwiązaniem tej trudności finansowej jest otrzymanie dogodnej długoterminowej pożyczki bankowej, co też Rada Nadzorcza uchwaliła i czem się energicznie zajmuje.

Pozatem, Rada Nadzorcza zwraca uwagę Zjazdowi Delegatów na okoliczność, że wobec zasadniczej zmiany stosunków sanatoryalnych na lepsze, dzienny koszt utrzymania pacyentów podniósł się do wysokości 4 kor. 96 hal., co przewyższa opłatę dzienną pensyonarzy o **1 K 57 h.**, tj. przy **14.393** dni leczenia niedobór **wynosi 22.665 K 82 h.** Obmyślenie sposobu zaradzenia deficytowi należeć będzie do Zjazdu Delegatów, Rada

Nadzorcza zaś ze swej strony nie może się oprzeć przeświadczeniu, że podwyższenie opłat pensyonarzy staje się nieuniknionem.

Rada Nadzorcza odbyła w roku sprawozdawczym 11 posiedzeń i raz jeden była zmuszona interweniować jako Sąd rozjemczy z powodu nieporozumienia w łonie Zarządu.

Rada Nadzorcza stawia wniosek o udzielenie Zarządowi absolutoryum.

Dr. Edmund Brzeziński. *Dr. Bronisława Dłuska*

Tadeusz Korniłowicz

Wykaz wpisowego i wkładek członków w roku administracyjnym 1911/12.

Wpisowe:

100 K. 45 h.

Wykaz wkładek członków zwyczajnych:

WP. Stefan Czarnecki . . .	2	K.	— h.
„ Ks. Tworkowski . . .	6	„	— „
„ Dobrowolski	4	„	— „
„ Klimaszewska	4	„	— „
„ Benoni	4	„	— „
„ Szewczyk	2	„	44 „
„ Klejn M.	2	„	10 „
„ Korniłowicz	2	„	— „
Grupy	2.247	„	68 „
	2.274	K.	22 h.

Wykaz wkładek członków wspierających:

	Kor.
Augustowski Witold	20·—
Bukowiński Władysław *	20 —
Bassakówna Zofja	10·—
Dr. Brzeziński Edmund	20·—
Burzyński Piotr	21·—
Berkan Władysław	20·—
Dr. Chełchowski Kazimierz	60·—
Czekanowski St.	20·—
Dr. Dłuska Bronisława	20·—
Do przeniesienia	211·—

	Kor.
Z przeniesienia	211·—
Dr. Dłuski Kazimierz	20·—
Dr. Drobner Bolesław	20·—
Derewojed Stanisław	20·45
Franaszek Aniela	40·—
Dr. Fiedler Henryk	20·—
Flatau Edward	20·—
Grohman Henryk	40·—
Grużewski Florjan	20·—
Do przeniesienia	411·45

	Kor.
Z przeniesienia	411·45
Dr. Grek Jan	20·—
Dr. Handelsman Bronisław	40·24
Hanicka Marja	20·—
Hanicki Feliks	20·—
Horwattowa Jadwiga	40 —
Dr. Jurkiewicz Marjan	20·—
Dr. Jedlicka	20·—
Prof. Dr. Jurasz	20·—
Janowska Kazimiera	20·—
Jakubska Paulina	20·—
Prof. Jaworski Leon	20·—
Jacobson Stefan	20·—
Dr. Kaufman Mieczysław	40·40
Kosmowska Irena	10·—
Kuczewska-Antonowicz Józefa	20·—
Dr. Kikinger	20·—
Kohan Leon	20·—
Konowa Eugienia	20·—
Kulwieć K.	21·—
Litwinowiczowa Leonia	20·—
Litwinowicz Aleksander	20·—
Lewandowska Oktawja	20·—
Dr. Łogucki August	20·—
Dr. Łaba	20·—
Łusakowska Janina	20 —
Dr. Müller Emil	20·—
Poseł Merunowicz Teofil	40·—
Mogilnicka Eliza	20·—
Mierzejewska Marja	20·—
Niklasiński Teofil	10·—
Nikorowiczowa Emeryka	20·—
Niemyski Leon	20·32
Niemyska Barbara	20·32
Opolski Stanisław	20·—
Olecka Helena	20·—
Orłowski Stanisław	20·—
Okołowiczówna Stanisława	20·—
Pfeiffer Julja	30·—
Poloniecki Bernard	20 —
Prof. Dr. Pareński Stanisław	20·—
Rebczyński Józef	25·28
Regelmanowa	20·—
Prof. Raczyński	20·—
Rumiński Aleksander	20·—
Dr. Rychliński Karol	30·—
Stokowska Zofja	20·—
Stokowska Jadwiga	20·—
Stokowski Stefan	21·92
Świeprawski Władysław	20·—
Słowika Józefa Fabjana wdowa	20·—
Surynowa Irena	20·—
Dr. Sabałowski	20·—
Sadłowski Władysław	20·—
Stypułkowska Jadwiga	20·—
Sakowiczowie J.	20·—
Suryn St.	25·—
Schramm Władysław	20·—
Trenklerowa Matylda	20·—
Do przeniesienia	1665·93

	Kor.
Z przeniesienia	1665·93
Trenklerówna Elżbieta	20·—
Trenklerówna Jadwiga	20·—
Toczyłowska Wanda	40·—
Dr. Wilczyński Henryk	40·—
Leopold Winnicki	20·—
Dr. Wieser	20·—
Wrzoskówna Ludmiła	54·20
Zejfert Felicja	20·—
Zieliński Stanisław	20·24

Stowarzyszenia akademickie:

„Valetia“ Ryga	25·40
„Zjednoczenie“ Kraków	20·—
„Znicz“ Towarzystwo młodzieży polskiej w Samborze	20·—
„Bratnia Pomoc“ w Paryżu	20·—
Towarzystwo Bratniej Pomocy w Dublanach	70·—
Bratnia Pomoc w Genewie	20·—
Bratnia Pomoc w Cöthen	20·—
Bratnia Pomoc w Monachjum	23·51
Polska Kasa Wzajemnej Pomocy w Dorpacie.	20·—
Kółko Chemików U. U. J.	40·—
Kółko Rolników U. U. J.	40·—
Przez Lwowską Techniczną Grupę	80·—
Kółko Przyrodników U. U. J.	20·—
Bibljoteka Medyków U. J.	20·—
Bratnia Pomoc Medyków U. J.	20·—
Ogólna Studencka Kasa Polska w Petersburgu	50·78
Czytelnia Polska Akademików Górniczych w Przybramiu	20·—

Zakłady naukowe:

Grono nauczycielskie gimnazyum V. w Krakowie	10·—
Grono naucz. gimn. w Bochni	100·—
Grono naucz. szkoły realnej w Jarosławiu	20·—
Grono profesorów III. gimnazyum w Przemyślu	20·—
Grono prof. gimn. w Sokalu	20·—
Grono naucz. gimn. w Sanoku	64·43
Dyrekcja I. szkoły realnej we Lwowie	20·06
Dyrekcja gimn. VII we Lwowie	20 —
Dyrekcja I gimn. w Przemyślu	20·—
Grono naucz. seminarjum nauczycielskiego w Tarnowie	20·—
Będzińskie Tow Pomocy dla niezamożnych uczniów 7-klasowej Szkoły Handl.	12·65
Razem . Kor.	2777·20

Wykaz wkładek członków założycieli.

	Kor.
Fundacya ś. p. Jadwigi Bełzy	200·—
Halina Bełza	200·—
Stanisław Bełza	200·—
Dr. Bujalski Władysław	203·20
Ś. p. Marja i Marta Dworskie	20·—
Ksiądz Filipski Rudolf	200·—
Dr. Fried Rudolf	200·—
Prof. Dr. Antoni Gluziński	200·—
August Janisławski	200·—
Lucjan Kurnatowski	200·—
Ś. p. Dr. Kernbaum	225·—
Adela Małuja	200·—
Do przeniesienia	2248·20

	Kor.
Z przeniesienia	2248·20
Jan Orsetti	203·20
Joanna Płużańska	200·—
Prof. Marja Curie-Skłodowska	200·—
Anna Schiele	200·—
Hipolit Śliwiński	200·—
Laura Tokarzewska-Karasiewicz	252·50
Prof. Dr. Stan. Windakiewicz	200·—
Bratnia Pomoc studentów Polaków Politechniki Kijowskiej	202·40
Razem . Kor.	3906·30

Wykaz datków jednorazowych:

	Kor.
WP. Dr. Bronisława i Dr. Kazimierz Dłuscy zamiast kwiatów na trumnę ś. p. Teodora Trenklera	40·—
WP. Pacyenci Sanatoryum Dra Dłuskiego za lipiec	111·20
WP. Pacyenci Sanatoryum Dra Dłuskiego za sierpień	84·60
WP. Pacyenci Sanatoryum Dra Dłuskiego	3·—
WP. Dąbrowski za pośrednictwem Dra K. Dłuskiego	10·—
WP. Dr. Rosenblum dywidenda od udziału Sanatoryum Dra Dłuskiego	45·—
WP. Pacyenci Sanatoryum Dra Dłuskiego za wrzesień	130 04
Dywidenda od udziału Wolfa w sanatoryum Dra Dłuskiego z r. 1909	40·—
Dywidenda od udziału ś. p. Dra E. Korniłowicza z Sanatoryum Dra Dłuskiego za rok 1909	40·—
WP. Pacyenci Sanatoryum Dra K. Dłuskiego za październik i listopad	257·50
WP. Pacyenci Sanatoryum Dra Dłuskiego za grudzień	112 —
WP. Pacyenci Sanatoryum Dra Dłuskiego za styczeń	108·—
WP. Pacyenci Sanatoryum Dra Dłuskiego za luty	187·—
WP. Zofia Sowińska dochód z amatorskiego przedstawienia w sanatoryum Dra Dłuskiego	323·—
Wieczór artystyczny P. Ireny Solskiej w sanatoryum Dra Dłuskiego	339·—
Do przeniesienia	1830·34

	Kor.
Z przeniesienia	1830·34
WP. Kleszczyński część z przedstawienia z sanatoryum Dra Dłuskiego	30·—
WP. Pacyenci Sanatoryum Dra Dłuskiego za marzec	174·50
WP. Pacyenci Sanatoryum Dra Dłuskiego za kwiecień	87·—
WP. Pacyenci Sanatoryum Dra Dłuskiego za maj	54·70
WP. Janowska za spóźnienie 2 dni	2·—
WP. I. Wyrzykowska przez WP. Dra Wilczyńskiego	25·—
WP. R. Kaufmanówna za spóźnienie	1·—
Ksiądz Brodowski	20·44
WP. Dr. Żychoń nieprzyjęte honoraryum od Kazimierza Hołubowicza	5·—
WP. Dr Ludwik Zembrzuski	10·—
„ Bezimiennie	5·—
„ Dąbrowska	3·—
Ze skarbonki w „Jerzewie", otworzonej w obecności WP. Włyńskiej i Dra A. Kuczewskiego	35·20
WP. Kazimierz Mazaraki	10·—
„ O. Aleksandrowicz przez Dra B. Handelsmana	5·—
WP. E Berger	3·—
„ Bohdanowicz	2·—
„ J. Czeraszkowiczowa	2·—
„ H. Liebert z Moskwy	5·—
„ F. J. Nadzieja	3·—
„ M. Palińska	5·—
„ Raych	5·—
„ Z. Arlitewicz	5·—
„ A. Kauczyński	7·—
„ K. Mogilnicki	7·56
Do przeniesienia	2342·74

Kor.

Z przeniesienia 2342·74

WP. Dr. T. Mogilnicki 2·52
„ Józef Nowiński 5·—
„ Jurek N. 40
„ Dr. A. Poznański 3·—
„ B. Sadowicz 5·—
„ L. Steinhaus 2·—
„ N. N. 86
„ Gorrełow 2·—
„ Inżynier Drewnowski Kazimierz 4·—
WP. Stefanowski Bohdan przez WP. Ługowskiego 2·70
WP. Jan Cyfrowicz przez WP. Ługowskiego 20
WP. A. Cenzar 2·—
„ M. Cenzarowa 2·—
„ A. Gelbart 4·—
„ Dr. Hirszberg 3·—
„ Juliusz Vetter 20·—
„ Dr. Bronisław Michalewski adwokat 125·—
Ze skarbonki z „Warszawianki“ otworzonej w obecności Drowej Wilczyńskiej i sekretarki Tow. 27·52
WP. D. 3·—
Ze skarbonki z „Liljany“, otwo rzonej w obecności Pp. Rundo, Falskiej, sekretarki Tow. i p. Winnickiego 39·—
WP. Zambrzycka przez WP. Zofię Kappową 5·—
Specyalny magazyn papieru WP. Stanisława Abla Lwów, Sykstuska 3 6·45
WP. Jadwiga Dielówna 3·—
„ Inżynier M. Kogut 3·—
„ Radca Banaś 10·—
„ Jaś Janowski w dzień pierwszej komunii 20·—
WP. Langerowa 6·—
Od nauczycieli i nauczycielek pensyi p. Jadwigi Kowalczykównej zamiast wieńca na grób ś. p. Jana Kowalczyka na „Pomoc Bratnią“ w Zakopanem 101·—
WP. Teodor Kotowicz 10·—
„ Bezimiennie 20·—
Biskup Józef Sebastyan Pelczar 10·—
WP. M. Grużewska nieprzyjęte honorarym 20·—
Przez Administracyę „Czasu“ 50·—
WP. Stanisława Kalińska 40·—
Galicyjska Spółka Myśliwska przedtem A. Dzikowski we Lwowie 20·—
Z puszki WP. Oświecimskiej, otwartej w obecności WP.

Do przeniesienia 2920·39

Kor.

Z przeniesienia 2920·39

Ant. Bartoszewskiego i J. Załuski 7·50
WP. Koralowa z Łodzi za pośrednictwem WP. Dra Pinkusa 5·—
WP. Henschlowa z Łodzi za pośredn. WP. Dra Pinkusa 5·—
WP. Sława Newestiuk za p. Ewę Weitlis jako wygrany zakład 10·—
WP. Janowska dla uczczenia pamięci s. p. Włodzimierza Janowskiego 20·—
WP. Mieczysław Falkowski 10·—
Z puszki Nr. 10, otworzonej w kancelaryi T-stwa w obecności Pp. Załuski i Bartoszewskiego 25·02
WP. H. Dąbrowski 50
Z polecenia Dra Drabczyka z Warszawy 100·—
WP. Jadwiga Chramcowa nieprzyjęte wynagrodzenie służbie zakładu za pracę na Balu 11/II. 20·—
Ze skarbonki z „Warszawianki“, otworzonej w obecności WP. Zabłockiej, M. Berezównej, Kołodziejskiej i p. Bartoszewskiego 21·11
WP. P. S. O. Spławińskie zamiast kwiatów na trumnę ś. p. Prof. Stopczańskiego 20·—
WP. Władysław Nebelski za spóźniony 1 dzień 1·—
WP. Helena Jakubikowa na fortepian zebrane 64·—
WP. Kamecki z Dublan 5·—
Zebrane przez P. B. Juścińskiego 3·20
Zebrane przez P. Jaworskiego 4·—
Odczyt Dra Bandrowskiego z Dublan 19·—
Odczyt P. T. Trzcińskiego z Dublan 21·—
Goście pensyonatu „Konstantynówka“ 15·—
Ze skarbonki ze „Stamary“, otworzonej w obecności p. E. Kleina i sekretarki Tow. 5·09
Przez WP. Jadwigę Flach zebrane w willi „Maryi“ 10·—
Ze skarbonki z „Jerzewa“, otworzonej w obecności WP. Gackiego i Bartoszewskiego 11·36
Ze skarbonki w „Kmicicu“ od Pani Surowieckiej, otworzonej w obecności p. Z. Gackiego i sekretarki T-stwa 4·54
Przez P. Jakubikową na fortepian 20·—

Do przeniesienia 3347·71

	Kor.
Z przeniesienia	3347·71
S. Popiel i An. Zenag przez Red. „Gazety Samborskiej“	50·—
WP. Oborski	10·—
„ Drużbacka	10·—
„ Brzozowska	10·—
„ Stanisław Zbierski	3·—
Akcyjny Bank Hipoteczny w Krakowie	20·—
Radca Piotr Banaś	10·—
WP. M. O. Rylscy	150·—
„ Leon Kochański za spóźnienie się o 1 dzień	1·—
WP. Pepłowska	6·—
„ Makowiecka	5·—
Z puszki Dra Żychonia, otworzonej w obecności Pp. Bartoszewskiego i Gawrona	24·—
Z puszki otworzonej w obecności Pp. Bartoszewskiego i Gawrona	17·05
WP. Inżynier Kazimierz Mosdorf zebrane w gronie kolegów	50·—
WP. Noe Braun za spóźnienie się o 1 dzień	1·—
Zebrane w Pensyonacie P. M. Marchlewskiej w Abbazyi	10·20
WP. Aleksander Kowalski	90·—
„ Władysław Kraus	8·—
„ Jadwiga Mańska	2·—
„ Stanisław Gorzka	5·98
„ Kazimierz Langert	2·—
Ze skarbonki z „Mimozy“, otworzonej w obecności WP. Łusakowskiego i Sekretarki T-stwa	6·25
WP. A. T.	20·—
„ Hr. Mycielski	76·17
Zivnostenská Banka w Krakowie	20·—
WP. Inżynier S. P. Szczepanowski z Tustanowic	20·—
WP. Marya Brzozowska zamiast wieńca na grób ś. p. Feliksa Hanickiego	7·58
WP. Julia Kosko zamiast wieńca na grób ś. p. Feliksa Hannickiego	48·03
WP. Drowa Krauzowa przegrany zakład przez WP. Gackiego	1·—
WP. Jadwiga Drążewska	4·
„ Wolibner (Lozanna)	2 —
„ Stanisław Syroczyński	45·—
„ Hr. Jan Żółtowski	45·—
Redakcya Kuryera Warszawskiego	227·88
Ze skarbonki z „Turni“, otworzonej w obecności sekretarki Tow. i p. M. Sykały	29·82

	Kor.
Do przeniesienia	4355·85
Z przeniesienia	4355·85
WP Małgorzata Abramowiczowa przez WP. A. Toczyłowskiego na gwiazdkę	95·22
WP. Prof. Dr. Ignacy Baranowski	500·—
Ze skarbonki od WP. Ciszewskiej, otworzonej w obecności WP. Ziembińskiej, Ciszewskiej i sekretarki Tow.	12·—
WP. Irena Sadowska	10·—
„ J. Orłowska na oprawę ofiarowanych książek	5·—
WP. M. Sachs	5·—
„ Djamentowski	2·—
Ze skarbonki z willi „Jerzewo“	26·36
WP. Antoni Kolarz przez WP. Przystojecką	6·—
WP. Arnold Baral przegrany zakład	1·—
WP. Arnold Baral w imieniu pensyonarzy samoopodatkowanie za październik 1911 r.	5·30
WP. Ochorowiczówna Wacława za spoźnienie	2·—
Pensyonarze Domu Zdrowia samoopodatkowania	5·20
WP. Jadwiga Drążewska na upiększenie pawilonu dla kobiet	5·—
Z puszki z „Warszawianki“, otwartej w obecności WP. Koźniewskiej, Kołodziejskiej i J. Drążewskiej	88·75
Z puszki z „Warszawianki“, otwartej w obecnosci WP. Koźniewskiej, Kołodziejskiej i J. Drążewskiej	12·67
WP. Dr. Ostrowski	10·—
„ Antoni Bartoszewski	12·67
Pensyonarze Domu Zdrowia samoopodatk. się za grudzień	5·40
WP. Zofia Lewandowska	1·—
„ Kazimiera Klimaszewska za spóźnienie terminu	10·—
WP. Witold Rożen	25·—
„ Dr. M. Kaufmann	10·—
„ Eugienia Konowa	10·—
Z Abazyi od Pp. W. i M. Marchlewskich	39·09
WP. T. Brzozowska za niebytność na wencie	5·—
WP. Dr. A. Drabczyk	10·—
Ze skarbonki w „Ukrainie“ (Kraków), otworzonej w obecności p. Załuski i sekretarki T.	9·79
Ze skarbonki w „Jerzewie“ otwartej w obecności WP. J.	
Do przeniesienia	5315·12

Kor.

Z przeniesienia 5315·12

Drążewskiej i Józefa Okrutnika 34·73

Ze skarbonki z „Wiosny", otwartej w obecności WP. Grabowskiej i sekretarki Tow. 27·61

Od Polaków, którzy zdawali egzamin państwowy w 1911 r. w Kazaniu 20·22

WP. Onufry Szewadrucki za spóźnienie 1·—

WP. Józef Robliczek za spóźn. 5·—

WP. Dr. Wacław Kozłowski z Częstochowy 10·—

Towarzystwo Dramatyczne im. Al. Fredry w Przemyślu czysty dochód z przedstawienia na rzecz Pomocy Bratniej 100·—

WP. Prof. Burzyński z Przemyśla naddatki przy sprzedaży biletów 10·—

WP. Prof. Burzyński z Przemyśla przy sprzedaży biletów naddatki 10·—

Zebrane przez WP. Dra Bronisława Handelsmana w sanatorjum „Altvater" w Freiwaldau:

WP. Jackowski z Warszawy 1·—

„ Br. Mayzel z Warszawy 2·—

Zebrane przez WP. Dra Bronisława Handelsmana w sanatoryum w Grodzisku:

WP. Bojanowska z Wilna 1·26

„ Ścibior z Grodziska 2·53

„ Temler z Warszawy 2·53

„ Dr. Wiśniewski z Grodniska 2·53

WP. Żyzniewski z Łodzi 7·59

„ Wróblewski z Krakowa 1·27

„ Roszkowska z Warszawy 2·53

„ Romiszewska z Warszawy 2·53

WP. Stanisław Rosencwajg 1·26

„ Stalińska z Warszawy 2·53

„ Staliński z Warszawy 2·53

„ Hr. Komorowska z Wołynia 7·59

WP. Hr. Komorowska z Litwy 5·06

„ Dr. Malewski z Grodziska 7·59

Do przeniesienia 5586·01

Kor.

Z przeniesienia 5586·01

Z puszki WP. Świeprawskiego, otwartej w obecności Pp. Załuski i Bartoszewskiego 3·30

WP. Merunowiczowie przez Redakcyę „Czasu" 20·—

Ze skarbonki z „Zofiówki", otworzonej w obecności p. Trenklerównej, p. Winnickiego i p. Kuczewskiej 9·04

WP. Ignacy Kubacki zebrane między b. wychowańcami Politechniki Lwowskiej dla uczczenia pamięci ś. p. Feliksa Stempowskiego 55·—

Ze skarbonki z „Wiosny", otworzonej w obecności Pań Kosmowskiej, Grabowskiej i sekretarki 23·02

WP. Janina Jastrzębska 20·—

„ Zofia Starorypińska 100·—

„ Oktawia Lewandowska dla uczczenia ś. p. Wł. Lewandowskiego 20·—

WP. Ksiądz Milewski 2·53

„ Piotrowski z Warszawy 1·27

„ Głodzińska z Warszawy 2·53

„ Honesti 2·53

„ M. Hirszberg 2·53

„ Jankowski z Warszawy 7·59

„ Jackowska z Warszawy 2·53

„ Gerlach z Warszawy 5·06

„ J. Glass z Warszawy 10·12

„ Gnis z Guzowa 2·53

„ Gerlachowa z Warszawy 2·53

„ Dr. Gruszczyńska z Warszawy 7·59

WP. Dr. Bieniewska z Warszawy 2·53

WP. Burman 2·53

„ Chełchowska 2·53

„ Chełchowski 3·79

„ Chmielowski z Łodzi 2·53

„ Ksiądz Drzymała 7·59

„ Fitzke z Warszawy 2·53

„ Fuchs z Łodzi 1·27

„ Dr. Gepner z Warszawy 2·53

Zamrzeczy ś. p. Mirosława Kernbauma 836·70

Razem . . . 6750·24

Projekt preliminarza budżetowego na rok adm. 1912/13.

Pozycya	Wyszczególnienie	K	h
1	Rk opłat pensyonarzy	55.000	—
2	Rk wpisowego	100	—
3	Rk wkładek czł. zwyczajnych	3.000	—
4	Rk „ czł. wspierających	2.500	—
5	Rk „ czł. założycieli	3.000	—
6	Rk subwencyi	7.000	—
7	Rk datków jednorazowych	7.000	—
8	Rk przedsiębiorstw	5.000	—
		82.600	—

Pozycya	Wyszczególnienie	K	h
1	Rk utrzymania Domu Zdrowia	75.000	—
2	Rk przedst. i adm. Tow.	3.000	—
3	Rk odsetków	1.800	—
4	Rk inwentarza	1.000	—
5	Rk wierzycieli	1.700	—
6	Amortyzacya	100	—
		82.600	

Elżbieta Trenklerówna
Skarbniczka Tow.

Józefa Kuczewska
Sekretarka Tow.

Członkowie Rady Nadzorczej:

Dr. Edmund Brzeziński *Dr. Bronisława Dłuska* *Tadeusz Korniłowicz*

SPRAWOZDANIE LEKARSKIE

VIII.

Sprawozdanie lekarskie.

W poprzednim swym sprawozdaniu zaznaczyłem, że „nareszcie przystąpiliśmy do budowy podwalin pod nowe sanatorjum“. Cały prawie rok sprawozdawczy upłynął nam na budowaniu nowej siedziby. Zwłaszcza latem i jesienią, a poniekąd nawet zimą cieśla ze stolarzem, murarz, monter, malarz pokojowy i kopacz gospodarowali na dobre w naszym zakładzie. Dopiero na wiosnę 1912 r. uporządkowaliśmy nasz teren, usunęliśmy zeń kupy budulcu, wapna i ziemi i pozakładaliśmy trawniki, klomby i dróżki do chodzenia. Wprawdzie nietylko niejeden szczegół, ale kanalizacje nie zostały jeszcze wykończone, ale naogół stanął już zakład, w którym w całej pełni możemy przeprowadzić sanatorjalne leczenie. Nie będę tu powtarzał tego, co w zeszłorocznym sprawozdaniu napisałem, o warunkach położenia i klimatu. Nadmienić tylko wypada, że doświadczenie całorocznego pobytu w tych warunkach potwierdziło zdanie, że Gubałówka jest jednym z najlepszych w Zakopanem miejsc do budowania sanatorjów. Nasz zaś zakład w występie góry, zasłaniającym go od południo-zachodu, zyskał jeszcze osłonę od wiatrów najbardziej tu dokuczających, t. j. od zachodnich i południowych. Przekonaliśmy się naocznie tej wiosny, że wiatr halny, który łamał i wyrywał w Zakopanym drzewa, u nas dawał się odczuwać tylko jako umiarkowanej siły podmuch tak, że nie przeszkadzał nawet werandować chorym.

Tyle co do przyrody.

Przy budowie nowych dwóch domów staraliśmy się, ile naszych skromnych sił i środków starczyło, zdobyć jak największą ilość przestrzeni, powietrza i słońca dla ich mieszkańców. Centralne ogrzewanie za pomocą pary o niskim ciśnieniu i woda doprowadzona do wszystkich naszych trzech domów, dały możność racjonalnie ogrzać korytarze i wszystkie ubikacje, utrzymać w tychże większą czystość i porządek. Nadto dzięki wodociągowi i temuż ogrzewaniu nareszcie udało się zaprowadzić łazienki, własną pralnię i spłukiwane ciepłe ustępy.

Niejednemu, kto przeczyta te wiersze, dziwnym wydać się może, że tak się rozwodzimy nad tymi instalacjami i ulepszeniami, ale jeżeli się uprzytomni, że przez lat dwanaście prawie młodzież lecząca się w jednym na całą Polskę tego rodzaju zakładzie była tego wszystkiego pozbawiona, wówczas łatwo będą zrozumiałe i nasza radość z tych nowych urządzeń i duma, że udało się je zdobyć. Gdzieindziej w Europie, nawet w takich małych krainach, jak Danja, powstają dziesiątki sanatorjów ludowych dla gruźliczych, — u nas potrzeba dziesiątków lat dla wybudowania jedynego sanatorjum. Nic też dziwnego, że każda napozór najdrobniejsza zdobycz, napawa nas niepomierną radością. Mierzymy ją miarą długiego wysiłku i mozołu. Nie możemy przeto nacieszyć się tak z całego uzdrowiska, jak z każdego jego udanego szczegółu. Nie mówiąc już o nowym osobnym pawilonie dla kobiet, o nowych obszernych zalanych słońcem leżalniach, nie możemy tu pominąć nowego fortepianu i scenki, urządzonej w obszernej sali, która służy jednocześnie i do jedzenia i do spędzania czasu, wolnego od leczenia się.

Rozumiejąc doniosłość odpowiednich rozrywek dla naszych chorych, któreby odrywały ich myśl od trapiącej choroby, dawno marzyliśmy o obszernej sali, gdzieby można było urządzać o własnych albo zaproszonych siłach zabawy i przedstawienia, i dopiero w nowym uzdrojowisku marzeniom tym stało się zadość.

W roku właśnie sprawozdawczym poraz pierwszy od istnienia zakładu chorzy nasi na własnej scenie o własnych siłach zaczęli co pewien czas urządzać koncerta i przedstawienia, których rodzaj i program zależał w każdym poszczególnym wypadku od zespołu sił i zdolności.

Pierwszą również zpośród artystów słowa była p. Irena Solska, która zechciała wystąpić wobec naszych chorych na naszej skromnej estradzie.

Nie potrzebuję tu zbyt rozwodzić się nad doniosłością takich rozrywek, jako czynnika leczniczego. Wiadomą jest bowiem rzeczą, jak każda przewlekła choroba, a zwłaszcza gruźlica, co do której w umysłach ogółu panują najopaczniejsze pojęcia i przesądy, przygnębiająco działa na ducha nimi dotkniętych. Przygnębienie to, przyprawiając bardzo często pacjenta nawet o niedomogę nerwową (neurastenję), zawsze jest wielką przeszkodą do skutecznego leczenia. Jednym przeto z głównych zadań lekarza przy leczeniu tego cierpienia winno być usuwanie przygnę-

bienia, rozrywanie myśli chorego. Dlatego właśnie uważałbym odpowiednie rozrywki pod dozorem lekarza w czasie leczenia sanatorjalnego za jeden z czynników leczniczych. Stąd moja radość, żeśmy zdobyli nareszcie salę, scenkę i fortepjan.

Do walki z opacznymi pojęciami o gruźlicy, z którymi chorzy do nas zwykle przyjeżdżają, posługuję się od początku mej pracy w uzdrowisku jak najszerszym uświadamianiem naszych pensjonarzy co do istoty choroby i jej zwalczania. Za jeden z najlepszych w tym kierunku środków uważam pogadanki, które od czasu do czasu urządzam dla naszych pacjentów. W roku sprawozdawczym dzięki zdobyciu obszernej sali nie obawiałem się już, jak dawniej braku przestrzeni i powietrza dla słuchaczów tych pogadanek i dlatego, udzielając im znacznie więcej czasu, pozwoliłem sobie zakres tychże rozszerzyć i urozmaicić, nigdy nie zapominając o tym, aby były dla ogółu chorych o bardzo rozmaitym poziomie wieku i wykształcenia jaknajprzystępniejsze.

Przypuszczam, że takie pogadanki również pomagały leczeniu, nie mówiąc już o tym, że usiłowały pouczyć chorych, jak zachowywać się, aby być nieszkodliwymi dla otoczenia.

Wogóle tu w tym sprawozdaniu po raz pierwszy od początku mej w Domu Zdrowia pracy stwierdzić mi z uczuciem wielkiej ulgi i zadowolenia wypada, że w nowej naszej siedzibie możemy w całej rozciągłości stosować wypracowane nauką i wieloletnim doświadczeniem metody sanatorjalnego leczenia. Warunki klimatu, położenia i pomieszczenia pozwoliły stworzyć całość, w której obrębie zaspokojenie potrzeb leczących się na gruźlicę stało się możliwym i wykonalnym.

Jeden tylko brak i to zasadniczy, ale od woli naszej, niestety, niezależny ciągle nas trapi.

W każdym sprawozdaniu to zaznaczamy. Prześladuje on nas od pierwszego roku istnienia. Stale wołamy do społeczeństwa i wołać nie przestaniemy, że nawet połowy szukającej u nas ratunku od gruźlicy młodzieży pomieścić nie możemy. Nie możemy, pomimo największych wysiłków natychmiast, jak pragnęlibyśmy, odpowiedzieć na każde wołanie bólu i cierpienia do nas zwrócone. Zakład nasz rozszerza się, posiada już o 12 miejsc więcej niż w roku ubiegłym, ale zgłoszenia w niepomiernym stosunku rosną. Las młodych rąk wyciągających się do jedynego uzdrowiska coraz gęstszy!

Żyjemy ciągle w naszym domu Zdrowia na „brzeżku" Guba-

łówki, jak w twierdzy. Czujemy, jak wróg niewidzialny, ale tym groźniejszy stara się nas osaczyć i zniszczyć. Pełzną w cichości, wytrwale podstępne jego zastępy skądś z mroków nędzy i ciemnoty nieprzebranej. Jak toń grzęzawiska, powoli chłoną swoje ofiary.

A my nie dla każdej takiej ofiary i nie zawsze miejsce w naszej twierdzy znaleźć możemy.

Powodzenie nasze, zdobyte po dwunastu latach mozołu, o którym tak wyżej rozpisałem się, toć kropla zaledwie ulgi na całe morze spustoszenia szerzonego przez gruźlicę w szeregach młodzieży, toć znikomy epizod w walce z nią!

Ogół polskiego społeczeństwa nie uświadomił dotychczas sobie, że każda inteligientna jednostka o tyle jest dla niego droższą, o ile wyjątkowe jego położenie śród innych społeczeństw. Strata każdej takiej jednostki, spowodowana przez gruźlicę, tym jest dla nas dotkliwszą, im więcej sił uświadomionych potrzebujemy do obrony od ciosów, które mierzą w samo nasze istnienie. Na bezmyślne składanie ofiar na ołtarzu molocha - gruźlicy prędzej mogliby sobie pozwolić takie bogate we wszelkie zasoby i siły i takie wolne narody, jak Niemcy, Anglicy, Francuzi i inne, a nie pozwalają. Polakom zaś nie wolno ze względów czysto utylitarnych, pomijając wszystkie inne, zostawić bez ratunku wszystkich tych młodych istnień, na których kształcenie tyle już się wydało.

Z czystego przeto wyrachowania społeczeństwo nasze winno nareszcie dać środki na takie rozszerzenie naszego uzdrowiska, aby wszystka dotknięta gruźlicą młodzież miejsce w nim znalazła.

Cyfry, które zaraz przytoczę najdobitniej wykażą, że ogromna jej część trafić do naszego szczupłego sanatorjum nie może.

Ź 371 zgłoszonych:

przyjęliśmy w ciągu roku sprawozdawczego	118
na rok 1911/2	70

Z reszty:

po otrzymaniu warunków przyjęcia, podania niewznowiło	78
podanie cofnęło	45
nie przyjechało bez podania powodów	16
nie przyjechało z powodu zasłabnięcia	6

Nie przyjęliśmy:

z powodu zmian chorobowych, zbyt daleko posuniętych	7
z powodu zupełnego braku zmian gruźliczych . . .	3
z powodu zamożności	5
z powodu że nie byli uczącymi się	23
Razem .	371

118 chorych przyjętych w roku administracyjnym sprawozdawczym wraz z 31 chorymi, pozostałymi z roku zeszłego, dadzą ogólną liczbę 149 leczonych w czasie sprawozdawczym w naszym Zakładzie.

Ilość dni przebytych przez owych 149 pensjonarzy dosięgła w roku bieżącym liczby 14393.

Odnośnie do dwu cyfr ostatnich, aby uniknąć powtarzania się, zaznaczę tylko, że w okresie sprawozdawczym, jak w całym szeregu lat uprzednich, ilość przyjętych, leczonych, oraz dni leczenia wzrosła do niebywałego poziomu.

Przeciętna ilość dni przebytych przez jednego naszego chorego wynosiła 96 dni. Jeżeli zestawić tę liczbę z jej odpowiednikami trzech lat poprzednich, to otrzymany szereg cyfr: 79, 87, 92, 89 i 96 da niezbite świadectwo o przestrzeganiu przez nas zasady przyjmowania tylko uleczalnych chorych.

Co do poszczególnych chorych, to:

2 przebyło około	365	dni
5 „ „	300	„
11	200—250	„
13	150—200	„
25	100—150	„
21	80—100	„
14	30— 50	„
33	mniej niż 30	„

Co do wieku naszych chorych najmłodszy liczył 11, najstarszy zaś 27 lat; najwyższa ilość, jak lat ubiegłych, była w wieku 18—21 lat.

Dziedziczność za stwierdzoną uznaliśmy u 49 osób czyli u 32·9 procent.

Przybytek na wadze zauważyliśmy u 134, ubytek u 10; niezważonych lub z tąsamą wagą mieliśmy 5.

Przeciętny przybytek wynosił 4·7 kilogr.

Co do zmian chorobowych, to trzymając się podziału dawnych sprawozdań, mieliśmy:

1. z naciekiem w jednym szczycie 33
2. z naciekiem w obu szczytach, lub z naciekiem 1 płatu płuca 83
3. ze zmianami większymi w obu płucach 28
4. ze zmianami wielkimi, rozpadowymi lub z gruźlicą ogólną 5

Razem . . 149

Ciepłotę ciała uwzględniamy trojaką:

1. mających ciepłotę ciała prawidłową (do 37° w ustach) i podniecenia (do 37·4°) mieliśmy 106
2. mających podniecenie i stan podgorączkowy (do 38°) 27
3. mających stan podgorączkowy i gorączkę (od 38°) 16

Razem . . 149

Krwioplucie zdarzyło się u 13, krwotok u 5.

Z powikłań obserwowaliśmy:

Gruźlicę gruczołów chłonnych w	4	wypadkach
„ krtani	3	„
„ skóry	2	„
„ jelit	1	„
„ kości	2	„
Przetokę odbytnicy na tle gruźlicznym w	3	„
Ropień opadowy	2	„
Nieżyt przewlekły oskrzeli	7	„
Zapalenie opłucnej	13	„
„ „ z wysiękiem	3	„
Empyema	1	„
Astmę oskrzelową	2	„
Nieżyt przewlekły gardła	42	„
„ „ krtani	11	„
Zapalenie ucha średniego	2	„
Nieżyt przewlekły żołądka	4	„
„ „ jelit	6	„
Rozszerzenie żołądka	2	„
Wrzód okrągły żołądka	1	„
Zapalenie wyrostu robaczkowego	1	„
„ nerek	2	„
Białkomocz	12	„
Rzerzączkę	2	„
Opadnięcie trzewiów	1	„

Do najczęstszych powikłań u naszych chorych obok przewlekłego nieżytu gardła (patrz wyżej) należy niedomoga nerwowa, którą rozpoznaliśmy u 39 chorych. Tu zaznaczyć wypada, że co do powikłań, to mieliśmy rok dość ciężki. Sami z nimi sobie dać rady nie mogliśmy.

W. P. Docent Dr. S. Radliński dokonał w naszym zakładzie operacji w wypadku ropnia na miejscu zapalenia wyrostka robaczkowego.

Operacji w wypadku przetoki odbytnicowej i wyrwania paznokci na wielkich palcach obu nóg dokonał W. P. Dr. J. Gawlik w szpitalu miejscowym. Nadto tenże chirurg nieraz udzielał nam swojej światłej porady co do pooperacyjnego leczenia pomienionych chorych.

WW. P. D-rowie K. Morawski i M. Wojczyński asystowali Docentowi Radlińskiemu przy wymienionej operacji.

Nadto W. P. Kol. Morawski w ciągu całego szeregu miesięcy opiekował się chorą po operacji, a w nieobecności tegoż zastępował go W. P. Kol. Wojczyński.

Spełniając przyjemny obowiązek, wyrażamy na tym miejscu naszą najgorętszą wdzięczność wymienionym PP. Kolegom za ich bezinteresowną, pełną poświęcenia i znajomości rzeczy opiekę nad naszymi chorymi.

Co do wyników leczenia, to stwierdziliśmy:

wyraźne polepszenie u . .	56
poprawę u	59
stan bez zmiany u . . .	21
pogorszenie u	12
śmierć	1
Razem .	149

Dołączając wyniki te do zestawień dawnych, otrzymamy:

	W r. 1901/2	W. r. 1902/3	W. r. 1903/4	W. r. 1904/5	W. r. 1905/6
I. Wyraźne polepszenie (i zupełna zdolność do pracy)	30·8%	18·6%	19·1%	18·6%	21·6%
II. Poprawa	34·7%	37·2%	49·6%	45.8%	47.6%
III. Stan bez zmiany . .	11·4%	30·3%	12·8%	27·1%	21·4%
IV. Pogorszenie	19·2%	11·6%	2·1%	6·7%	4·6%
V. Śmierć	3·8%	2·3%	6·4%	1·8%	4·6%

	W r. 1906/7	W r. 1907/8	W r. 1908/9	W r. 1809/10	W r. 1910/11	W r. 1911/12
I. Wyraźne polepszenie (i zupełna zdolność do pracy	17·4%	29·4%	33·6%	34·9%	34·3%	37·7%
II. Poprawa . . .	29·0%	28·2%	38·3%	34·1%	39·1%	39·6%
III. Stan bez zmiany	30·4%	31.8%	17·8%	21·7%	17·5%	14·0%
IV. Pogorszenie . .	17·4%	9·4%	7·5%	9.3%	9.1%	8·0%
V. Śmierć	5·8%	1·2%	2·8%	—	—	0·7%

Ponieważ 50 chorych pozostało na rok następny, to tylko 99 opuściło nasz zakład.

Z tych osiągnęło:

wyraźne polepszenie	47
poprawę	29
stan bez zmiany pozostał u . .	14
pogorszenie wystąpiło u . . .	8
umarło	1
Razem . .	99

Dr. Antoni Kuczewski
lekarz Domu Zdrowia.

DRUKARNIA NARODOWA
W KRAKOWIE